

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan svečer izveniši nedelje in pramike ter velja po pošti prejemnik na avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, za en mesec 2 K, kdor hodi sam poji, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko zale 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne osira. — Za ostanila se plačuje od peterskopne peti-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se pošiljajo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Upravništvo in upravniki naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravništva telefon št. 35.

Razkrinkani krščanski socialci

(Stavka v Medvodah).

Razsodni ljudje so že davno spoznali, da je krščansko socialstvo, ki je organizira največji kapitalist na svetu, namreč katoliška cerkev, navadna sleparija, ki ima samo namen, držati delavstvo na duhovniških vajetih. Kjer hoče krščansko socialstvo res kaj storiti za delavstvo, tam je cerkev takoj potlačila. Na Italijanskem je papež z železno roko ubil krščansko socialstvo in hotel dona Murrija izobčiti, na Kranjskem pa je z njim tako strašansko zadovoljen, z vodnim krščanskim socializmom, da je hotel dr. Kreka imenovati za prelata.

Preznačilen zgled, da duhovščina na Kranjskem s krščanskim socializmom delavstvo samo v a r a, smo doživeli prav te dni. V tem slučaju se jasno vidi, kako vzdržuje duhovščina delavstvo v sužnosti velikega kapitala, kako ta duhovščina hujska delavstvo, kadar hoče z delavsko nezadovoljnostjo kaj zase doseči in kako brezvestno pušča delavstvo zopet na cedilu, če to kaže duhovski bisagi.

Ta grozni slučaj se je zgodil v Medvodah nad Ljubljano. Kakor znano ima kolosalno bogata delniška družba »Leykam-Vevče« v Medvodah in Goricanah tovarni, ki sijajno uspevata. V teh tovarnah dela nekaj nad 400 delavcev in delavk. Doselej se je o teh trpinah le redkokdaj kaj slišalo in še takrat samo to, da hodi-jo slepo čez drn in strn za preškim župnikom.

Vedelo se je pač, da so ti delavci skrajno slabo plačani, tako slabo kakor menda nikjer več. A ti delavci se niso ganili, nego so kakor sužnji vdano nosili svojo neprijazno usodo. Garali so in garali požrešnemu nemškemu velekapitalu, in če se je pojavila kaka nezadovoljnost, je preški župnik že poskrbel, da jo je še o pravem času zadušil. V osebi preškega župnika je imelo tovarniško vodstvo najboljšega valpta in to je bilo dobičkanosno za tovarno in za župnika. Delavstvo pa je trpelo in stradalo.

Zadnji čas pa se je preški župnik (ki sliši menda na ime Brenčelj in ki mu hudomušni ljudje pravijo Pomarančar) skregal zaradi neke znane stvari s tovarniškim ravnateljem Kisslingom in obšla ga je želja, da pokaže tovarniškemu ravnatelju duhovsko moč in mu da čutiti, kaj zamore duhovnik, če se mu tovarniško vodstvo ne ukloni.

V ta čisto zasebni namen sam v korist župniku preškemu, se je začelo prav prekanjeno organizirano hujskanje delavstva. Župnik v Preski je začel klicati delavce k sebi in v večernih urah prirejati tajne shode. Kakor so delavci pravili, jih je župnik na vse načine hujskal in jim obetal vse mogoče stvari. Seveda mu ni bilo prav nič na tem, da bi za delavstvo kaj dosegel, samo Kisslingu je hotel neprimerno delati, da bi ga ugnal v kozji rog in ga podvrgel farovski volji. Obenem je tudi skrbel, da ujame kolikor mogoče delavskih kron za svoj bankrotni »Katoliški dom«.

Ščuval in hujskal je delavce tako spretno, da je res obudil v njih navdušenje za stavko. Delavstvo se je dalo toli laglje nahujskati, ker je slepo zaupalo preškemu župniku in se trdno zanašalo na njegove obljube.

V soboto so delavci začeli stavko in mesto da bi šli na delo, so šli v Presko k župniku, ki jih je bil zopet povabil na tajen shod, da jim »ja, pove, veste, ja, pove, kako se imajo zadržati, ja...«

Delavci v svoji pošteni dobrodušnosti od daleč niso stili, da jih ima preški župnik s svojimi hujskarijami samo za noreca, da hoče s stavko samo groziti, nikakor pa resno ne misli za delavce kaj doseči. Župnik je z a s e hotel ugnati tovarniško vodstvo v strah pred stavko, a še v sanjah ni mislil kaj izvojevati za delavstvo.

Delavstvo je preškemu župniku pokvarilo račune, ko je v resnici storilo to, s čimur je župnik hotel samo groziti. Župnik sploh ni resno mislil na stavko in je bil kar iz sebe, ko je izvedel, da so delavci to dejanjsko začeli, na kar jih je hujskal. Čuvši, da je delo ustavljeno, je župnik začel jezno tarnati: »To pa ne, strajkati pa ne, to pa ne, ja, to pa ne in ne in ne.«

Strmne v strašnem razočaranju so delavci poslušali župnikovo tarnanje. Kar verjeti niso mogli svojim ušesom, saj se je vendar vsak izmed njih zavedal, da so storili samo to, na kar jih je bil župnik hujskal in napeljal.

Delavci so župniku izjavili, da jih je samo on pripravil do stavke, da zdaj ne morejo več odnehati in da naj župnik izpolni, kar jim je bil prej obljuboval. Toda apostol krščanskega socializma v Medvodah in mnogoletni absolutni vodja delavstva, ni hotel sedaj ničesar več vedeti o delavcih, ki jih je bil zapeljal in ničesar več ni hotel slišati o svojih

obljubah. Še govoriti ni hotel več z delavci, marveč jih je z največjo brezsrčnostjo pustil na cedilu. Ušel je iz dvorane in se delavcem skril. Ko je preški župnik pobegnil iz dvorane, so delavci v svojem gorjupem razočaranju za njim vpili »izdajalec«, a župnik se ni zmenil za to. Delavci so zdaj brez pomoči prepuščeni sami sebi.

Tu se vidi, kako resnično je, da duhovščina, dokler ji kaže, rada igra birača velikega kapitala, da pa se delavstva poslužuje le v svoje sebične namene, je hujska, kadar to kaže duhovskim interesom in je brezvestno zapusti, če bi mogla nastati duhovski bisagi kaka škoda. Medvodski slučaj je takorekoč krvavo svarilo vsem slovenskim delavcem, naj se čuvajo duhovnikov in enakih delavskih reševalcev, ker so ti vneti za delavca in kmeta le, dokler to kaj nese. V Medvodah je bil razkrinkan sleparski značaj krščanskega socialstva.

Težko je reči, kaj da bo sedaj. Preški župnik Pomarančar je vodstvo stavke prepustil Moškercu in Gostinčarju. O stavki neče nič slišati, ker se boji, da bi mu ravnateljstvo tovarne ob novem letu ne izplačalo »tantijeme« 200 kron, ki jih je dosedaj redno dobival ob novem letu. Tovarniško vodstvo je delavce s svedrom drlo, plačevalo pa je preškemu župniku po 200 kron na leto odkupnine, da je vzdrževal delavstvo v pokornosti. Iz gotovega vira smo izvedeli dalje, da je ravnatelj Kissling tudi kaplanu Braju v Soro pošiljal stotake — v kakšen namen, to vesta pač samo Braje in Kissling. Dočim je Kissling ubogim delavcem pritrgal krvavo zaslužene krajcarje, je na drugi strani razmetaval duhovnikom stotake.

Kar je razmetaval duhovnikom, to je pokrival s tem, kar je pritrgal delavcem.

Cetralno vodstvo »Leykam-Vevče« na Dunaju najbrže še nič ne ve, kako famozno je gosposdaril Kissling, ki se sedaj za svoje neopustne grehe pokori v sanatoriju v Gradcu.

Stavka delavcev v Medvodah in v Goricanah je popolnoma opravičena, ker zaslužki teh delavcev niso bili v nobeni primeri z njihovim delom. Za pošteno delo pošteno plačilo. Želimo od srea, da bi delavci zmaga-li. Kolikor je v naših močeh, smo radi pripravljani, podpirati njihove zahteve. Ne moti nas čisto nič, da so bili ti delavci doslej naši hudi nasprotniki. Slovenski delavci so, ki se bore za pravično in pošteno stvar in zato jih hočemo zvesto podpirati. Za

zdaj apeliramo na vodstvo delniške družbe »Leykam-Vevče«, naj ugodi zahtevam stavkajočega delavstva, saj mora sama izprevideti, da se je temu delavstvu doslej godila velika krivica in da je bilo delavstvo pri tej draginji veliko preslabo plačano.

Strah Italijanov pred volitvami v Istri.

Iz Istre.

»Neue Freie Presse« je obelodanila poročilo svojega sotrudnika, ki je imel z istrskim deželnim glavarjem, poslancem dr. Rizzijem, pogovor o političnih razmerah v Istri. Najprej je dr. Rizzi omenjal, s kakimi težkocami se je doseglo sporazumljenje med Italijani in Slovani v Istri in koliko samozatajevanja (?) je bilo potreba z italijanske (!) strani, predno je končno prišlo do sprave. Rizzi pravi nadalje, da odslej niti misliti ni več na kako zatiranje istrskih Slovanov od strani Italijanov.

Ali nekaj skrbi in muči dr. Rizzija, namreč, da se bodo istrski Slovani najbrže predznili postaviti kandidate — ako tudi brez upa zmage — tudi v volilnih okrajih določenih za Italijane. Vmešavanje Slovanov v italijanske volilne okraje — meni Rizzi — bi bilo na škodo italijanske liberalne stranke, in bi se na tem lahko okoristil kdo drugi. (Rizzi misli tu gotovo klerikalce in social-demokrate!), posebno še, ker se bode to pot prvič volilo po novem volilnem redu. Vendar pa upa, da Slovani ne bodo »skalili« toli težko doseženega narodnega mira.

Tržaški »Piccolo« od minulega torka je bilo zavajal, razpravljač gori omenjeno vprašanje. »Piccolo« že vnaprej vidi, kako si hočejo Slovani že v prihodnjih volitvah pridobiti večino v deželnem zboru istrskem. Vendar pa resno — tužnim glasom odsvetuje, da bi se vtikali v njih volilne okraje, ker to da bi »kalilo« sklenjeno premirje in koristili le nekojim drugim.

Da, da, strah je lepa reč! Čudna so pota usode! Še pred kakim poldrugim letom je veljala Istra (seveda v očeh Italijanov) kot »provincia Italiana«, kjer se Slovanom ni priznavalo ne narodni in ne gospodarski obstanek. Ali glej, tam, kjer pred nekoliko časa Slovanov niso niti priznavali kot sodeželane, se jih danes boji, in sicer celo v okrajih, kjer so določeni Italijanom. Slaba vest!

Ne verujemo, da so Italijani navadni, in bi ne mogli verovati, da bodo istrski Slovani o priliki bodočih volitev mirno pustili svoje ljudi, da se bodo — posebno na poreščini, puljščini in koprščini — potapljali v morju italijanstva. Nasrotno; povsod, kjer je našega naroda, ako tudi v za Italijane določenih volilnih okrajih, postaviti moramo in bomo svoje kandidate, pa bilo to komu prav ali ne. Naša sveta narodna dolžnost to zahteva, zato se bode tudi izvršilo.

To pa nikakor ne z namenom, hoteti delati Italijanom krivico. Nikakor ne, pač pa hočemo s tem vznuditi svoje v italijanske volilne okraje potlačene ljudstvo iz letargije, ker nočemo, da bi še dalje spalo v narodni apatiji.

Ako ta naš načrt Italijanom ne ugaja, jim ne moremo pomagati. Da, da, časi se spreminjajo.

Jubilejni slovenski višji gimnazij v Celju.

Lansko leto se je na shodu narodno-radikalnega dijaštva v Celju sprožila misel, da naj se osnuje v Celju privaten slovenski višji gimnazij. Tudi navzoči nedijaški posetniki shoda so se ideje razveselili in odlični rodoljub je takoj izjavil, da ponudi sredi mesta za tako šolo učne prostore brezplačno.

Zopet je minulo eno šolsko leto in ni dolgo, ko se zopet odprejo šolska vrata. A višji gimnazij? Treba je le energične inicijative in v jeseni imamo lahko V. razred! Okrajni zastopi, občine, denarni zavodi ter privatniki gotovo store svojo dolžnost, ako vidijo, da je stvar resna. Tudi »Družba sv. Cirila in Metoda« ne bo zamudila prilike priskočiti na pomoč najpomembnejšemu vzgojevališču. Morda se pa še danes ne zavedamo, da višjega gimnazija sicer drugače ne dobimo in da nam brez njega ni dalje vztrajati? Ako posnemamo v ljudskem šolstvu Čehe in druge, zakaj bi jim ne sledili tudi v ustanavljanju srednjih šol? Celo Lah, katere smatramo, da so pri slabih življenskih močeh, so zadnji čas sklenili ustanoviti zasebni gimnazij v Pulju. Niso pa tega le sklenili, marveč imajo že zbran fond za I. razred! Zaseben višji gimnazij nima po naših mislih nepremagljivih težkoč! Učni prostori so objubljeni brezplačno. Ravnateljstvo lahko prevzame morda kak zgleden in že doslužen

LISTEK.

Baronesa Ilse.

Matura je bila srečno podelana, je pripovedoval doktor Doljan. Z jako zmešanimi občutki smo opravili neizogibni odhodni krok. Kolena so se nam šibila in kakor vrhovodci smo lovili ravnotežje, ko smo si svečano prisegali, da ostamo zvesti idealom. Naš »primus« se je sredi te redke slavnosti zavalil pod mizo, vendar niti tam ni pozabil, kaj je dolžan slovesnemu trenutku, in je, leže vznak, trobil najglasneje: Sursum corda! Kvišku srea!

Na počitnice sem se odpeljal k ucu Urošu v obsejno mesteco, koder ima dolgečas vsak dan trikrat mlade. Delali nismo drugega, nego samo zehali, jedli, pili, spali in se kopali.

Soparnega popoldne sem sedel na vrtu v hladnici in vlek ob svoji sestrični za kite, češ, da jima prej zrastejo bujni kodri. Starejša je bila te nedolžne zabave kmalu sita in mi je ušla, nevalečnica. Vrnila se je pa kmalu zopet in oznanila: »Baronesa Ilse se pelje, tista, ki pride k sodnikovi gospe na počitnice.«

Po trgu je pridrdral še precej

eleganten voz. Na njem je leseno sedela dolgovratna gospa sodnica in se držala tako ošabno, kakor pravkar dekorirana žirafa. Zraven nje pa je slonela dražestna mladenka.

Obvdovela sodnica je stanovala nad nami. Drugo popoldne je prišla nas najprve obiskat s svojim lepim gostom z Dunaja. Moja teta je bila oblekla svojo svileno obleko, ujece si je bil dal označiti svojo najlepšo opravo z bencinom, jaz pa sem paradiral v salonski obleki, ki je še dišala po maturi.

Baronesa Ilse ni bila samo lepa, ampak tudi vesela in prijazna. Prisilili so naju h klavirju. Da bi se lepše zakrile luknje v konverzaciji, sem začel otepati Raffovo fantazijo po Gounodovem Faustu, Ilse pa je zaigrala Moszkowskega »Caprice espagnol«. Nato sva se oba skupaj z vsemi štirimi lotila Dvořákov poloneze. Svoje žive dni, ne prej ne slej, nisem natočeval klavirja tako nespretno kakor takrat. Oh, kadar sem se doteknil njenih ozkih, mehkih rok, njenih prebelih aristokratskih prstkov, tedaj je kar treskalo vame in moja levica ni vedela, kaj počenja desnica. In kadar je baronesa Ilse pritiskala namesto pedala moje plebejsko nogo, takrat sem se tajal v rajske razkošju in vzdihnil prav goreče na tihem: »O, da bi me Ilse pritiskala takole trdo na srce!«

V kratkem sva si bila najboljša znanca in prijatelja. Kaj znanca! Kaj prijatelja! Še vse kaj boljšega! Zaljubljen sem se vanjo od prece do podplatov.

Zbogom dolgečas!

Ilse me je imenovala za svojega kavalirja. Spremljal sem jo na izprehodih po okolici, kamor ni marala žirafasta sodnica. Največkrat sva šla v ujeve vinograde. Ne samo jaz, vsi so občudovali njeno vitko in gibko postavo, njen plemeniti obraz, njene krasne dolge kite, njene bisernobeke zobe.

Le prekmalu so minile zlate urice; bližal se je čas ločitve.

»Pojutrišnjem se odpeljem na Koroško,« mi je dejala deževnega popoldne pri kavi.

»Ostanite še do konca meseca!« sem prosil.

»Moram k sestri; saj sem dodala že cel teden!«

Vso noč nisem spal nič. Šele zjutraj sem malo zadremal. Mučile so me grde sanje. Zdelo se mi je, da sem potegnil baroneso za kite in da so mi njeni lasje ostali v rokah.

»Eh mais, vous voilà toute pâle!« mi je dejala drugo jutro na vrtu. »Kaj vam pa je, moj dragi kavalir?«

Žirafa je rada dolgo spala. Ohrabil sem se zatorej nekoliko, presunljivo milo pogledal baroneso

in deklamiral z zamolklim glasom starega pogreba:

— mein Stamm sind jene Asra, welche sterben, wenn sie lieben.

»Ah, ne citirajte mi tega!« se mi je nasmehnila in v jutranjem solncu so se zalesketali bisernobelci zobki. »Heine je bil pravi filou. Asra pomeni — osele! Ne bodite hudi!«

»Kdo bi mogel biti hud na vas!« sem ji odvrnil in, ne da bi kaj pomislil, sem ji povedal, da se mi je davi sanjalo nekaj prav, čednega o njej. Kaj — tega ji pa nisem hotel izdati. Le mi ni dala miru, obljubila mi je poljub. Za to ceno sem kajpada takoj predal svojo tajnost.

Ilse se je ugriznila v spodnjo ustnico, potem pa se mi je nasmehnila prav poredno. Ponudila mi je obe kiti in mi velela, naj potegnem.

Poljubil sem mehke lase; od njih je prihajala čudovito nežna, mamljiva vonjava. Roka se mi je tresla. Ilse je sama močno potegnila za kiti.

»Zdaj pa prosim za poljub, baronesa!«

»Danes ne. Jutri, za slovo!«

Tisto popoldne sem pred hišo srečal Terezo, žirafaste sodnice predzno hišno. »Mladi gospod,« mi je rekla, »zaljubljeni ste v našo baroneso. Menda ne veste, da ima ponarejene zobe!«

Drugi dan nisem čakal baronesinega poljuba. Taval sem po samoti,

po gozdu, kakor bolan duh. Čez par dni pa sem prejel od Ilse pisemce. Zahvalila se mi je za kavalirsko prijaznost in mi povedala, da so njeni zobje pristni. Sama da je podkupila hišno, naj me vara. Zakaj se nisem prišel preverit? Kazen, da sem si naložil sam... »O Asra!« sem vzdihnil.

Pet let pozneje sem se izprehajal po kopališkem drevedoru Rogaske Slatine. Ondi sem nenadoma srečal baroneso Ilse. Spoznala sva se skoraj zaeno. Ilse se ni bila izpremenila nič, le okoli pikantnih ustec je bila zarisana trudna potezica. Hipoma se je zbudila in meni prejšnja ljubezen. Spremil sem baroneso v hotel. Povedala mi je, da je omožena že tretje leto.

»Magari,« sem si mislil. »Danes moram dobiti svoj poljub, bodi kar bodi!«

Prilika je bila ugodna. Bila sva sama v polutemni sobi. Komaj je odložila Ilse solnčnik, že sem jo urno in burno objel in jo vroče poljubljal na poluodprte ustne, na bisernobeke zobe.

Izvila se mi je iz rok in mi dejala mirno: »Gospod doktor, zdaj imam pa res umetne zobe!«

»O Asra, Asra!« sem vzdihnil s tihim poklonom.

Rado Murnik.

šolnik, ki bi hotel vsaj nekaj uric še posvetiti svoje krepke moči našemu zasebnemu zavodu. Sicer pa je na priliko ravnatelj ljubljanskega liceja tudi profesor ljubljanskega državnega gimnazija. Tudi skoraj vse druge učne moči na tem zavodu so izposojene od drugih ljubljanskih srednjih šol. Mar ne bi bilo možno v Celju enako operirati? In če bi primanjkovalo gorej imenovanih šol, imamo mnogo mladega proforskega naraščaja, ki bi radostno prevzel pouk na tem zavodu. Predlog je torej z lahkoto izvedljiv. Menimo pa vztrezati željam našega presvitelega cesarja, ki hoče, da se proslavi njegov jubilej s tem, da se doprinašajo žrtve deci, ako osnujemo tako prepotreben zavod, kot je za naše otroke gimnazij v Celju. Ravno radi tega pa naj vstane ves slovenski rod ter naj v proslavo njegovega Velikanstva postavi najlepši spomenik jubileja — zaseben slovenski višji gimnazij v Celju! Če tudi je misel nekoliko zapoznela, vendar je še čas, da jo uresničimo. Osnujmo v Celju takoj v to svrhu odbor, oziroma akcijo naj prevzame že kaka obstoječa organizacija!

Pismo s Hrvaškega.

(Rauchova avtomobilska politika. — »Konflikt« z Avstrijo. — Klerikalni napadi).

V Zagrebu, 23. julija.

Baron Rauch se je končno vendarle moral potruditi, da pokaže svetu, kako uspešno je njegovo »delovanje« in kako uspeva njegova pacifikacija Hrvaške.

Kakor sem že opetovano naglašal, se vsa njegova politika suče okrog težnje, da bi s silo ljudem sugeriral mnenje, da je on ban, ki se ga ne more vreči, kako je stalen njegov položaj, da bi torej bilo najbolje, da se opusti brezuspešna opozicija proti njegovi osebi. A ko se mu ni posrečilo, da bi si v Zagrebu pridobil na svojo stran vsaj enega uglednejšega politika, da bi se mu približal, in je slej ko prej vsa koalicija kompaktno proti njemu, ko se ni posrečilo gotovim madžarskim politikom, naj pardonirajo Raucha, se je v Rauchu porodila misel, ako bi mu ne bilo mogoče izpodkopati temelj, na katerem počiva moč koalicije: morda da bi se dal narod naščuvati proti poslancem, morda bi bilo mogoče pridobiti zase mase z lepo donečimi, toda puhlimi obljubami.

V to svrhu si je kupil avtomobil, da se na njem »popelje med narod« ali pa da v slučaju potrebe naglo pobegne pred tem narodom.

Razprostrl je na mizo zemljevid Hrvaške in Slavonije in prišel na umestno misel, da s svojim posetom najprvo osreči Liko. Lika je naša najrevnejša pokrajina brez kakršnekoli železniške zveze, gorato, kaementito ozemlje. Nadalje žive v tem okraju Hrvati in Srbi najbolj sprti med sabo, zato so tudi med Hrvati tu najmočnejši frankovci. Končno pa: tamkaj so volilni okraji s 30, 40, 50 volilci. Če je pod Khuenom kaka madžarska veličina propadla pri volitvah v svojem okraju, je bil vedno v rezervi kakšen lički okraj s 30 volilci, med katerimi je bilo do 15 uradnikov, da so rešili madžaronskega kandidata propada. Sicer je res, da je pri prošlih volitvah padla tudi ta kombinacija, ker so bili v Liki iz-

voljeni sami frankovci in srbski samostanci.

Ti razlogi: siromaštvo, spor med Hrvati in Srbi, moč frankovcev, teh Rauchovih zaveznikov, so odločili, da si je Rauch izbral najprvo Liko za svoj izlet. Siromaki nimajo smisla za visoko politiko, zato bodo njega kot mogočnega bana dohajali prositi za kakršnekoli lokalne potrebe, spor hrvaško-srbski pa se da porabiti proti Srbom, napram Srbom je treba naglašati svoje hrvaško stališče, s čimer bo še bolj navdušil zase svoje »načelne« protivnike frankovcev. Zato je na zemljevidu pazno preštudiral, v katerih krajih gospodarijo frankovci ter je po tem uravnal svoj poset.

Ni dvoma, da je se že pred svojim potovanjem za vsak slučaj spoznaval s prvaki Frankove stranke, zakaj kako sramotno so se ti ponášali pred Rauchom, to je nadkrililo pričakovanje tudi največjega nasprotnika frankovcev. »Hrvatsko Pravo« ni niti z besedico omenilo Rauchovega potovanja, ni zavzelo napram njemu nobenega določenega stališča, marveč je baš tiste dni najljubeje napadalo »koalicijo».

List je celo priobčil smešen proglas na narod, češ, da je koalicija zakrivila grozen greh — »izdajalstvo«, ker se je jela v Pešti pogajati z Madžari, dasi so bili v tistem času ta pogajanja že prekinjena.

Toda kakor vselej, kadar je Rauch skoval s Frankom kako lokavo spletko proti uspešni borbi hrvaškega in srbskega naroda, tako je tudi to pot zdravi instinkt našega naroda premagal vse spletke.

Vsi kraji, pripadajoči koaliciji, so se držali izvrstno, a Rauch je jedva odnesel zdravo glavo.

V Karlovcu je nastopil ves mestni zastop proti samemu poskusu župana dr. Banjavčica, da sprejme v svojo hišo Raucha kot svojega starega prijatelja. Župan je moral demisionirati, nato je bil razpuščen mestni občinski zastop, postavljen vladni komisar ter odpravljeni tedenski sejmi, ki so velepotrebni za vso Liko.

Tudi v Petrinji je ves mestni občinski svet sklenil, da Raucha ne sprejme.

Kako se je Rauchu godilo v Novem in v Kninu v Dalmaciji, kamor je tudi napravil izlet, je dovoljno znano.

Iz demonstracij v Kninu je Rauch hotel napraviti veliko državno afero. Izjavil je, da zahteva primerno zadoščenje, dokler pa tega ne dobi, da ne bo stopil na avstrijska tla. Kakšna kazen! Zanimivo je bilo pri tem, kako so si Rauchovi organi nasprotovali glede vprašanja, da-li je Rauch napovedal svoj prihod v Knin ali ni za njegov prihod nihče vedel. Končno se je dognalo, da je v Kninu za Rauchov prihod vedel edino frater Marun, kustos tamošnjega muzeja.

Rauch nosi naslov »ban Hrvaške, Slavonije in Dalmacije«. A čujte, ta v očeh frankovcev veliki Hrvat, ni zahteval zadoščenja kot ban Hrvaške in Dalmacije, marveč se je zatekel kot madžarski dostojanstvenik k madžarski vladni, da ona izvojuje zadoščenje.

No, končno so bili poslani v Knin sodniki in 20 odličnih občinarijev je bilo obsojenih skupaj na 44 dni zapore in 460 kron globe.

Zdi se, da se bo Rauch s tem »zadostjenjem« zadovoljil.

V Novem je obsojena neka gospa s hčerko na 14 dni zapore, ker je klicala »Abzug Rauch«!

Ravno tako je bilo na svetu mnogo čudodelnih dreves. Na Cipru je bilo drevo, ki je rodilo taka jabolka, da če si jih prerezal na polovico, je bila na vsaki strani podoba križanega Jezusa.

Iz groba blaženega P. Lavrencija je zrastle grm, katerega listi so imeli napis: »Rubum, quem viderat Moyses.«

V Zbraslavi na Češkem je stalo še leta 1685, drevo, na katerem so bili od nevernikov obešeni pobožni bernardinici zaradi Kristove vere. V večem spomin na to črna to drevo liste,

Rauch grozi, da bo Novljane tožil radi poskušene umora, toda najprvo jih mora šele dobiti.

Tako se je Rauchovo potovanje, dasi je bilo dobro premišljeno, končalo z blamažo. Sedaj biva Rauch na svojem gradu Martijancu, da si nabere moči za kampanjo na jesen, kakor javlja »Pester Lloyd«.

Rauch za vsako ceno skuša razbiti koalicijo. Temu njegovemu načrtu pomagajo klerikalni elementi v hrvaški stranki prava, ki se vedno bolj in bolj bližajo izrazitim klerikalcem okrog »Hrvatstva«.

Nedavno so Rauchove »Narodne Novine« priobčile z veliko aplombo vest o nekem bogoskrunstvu.

Na gimnaziji v Požegu so se ba-je koncem šolskega leta dijaki v enem razredu dogovorili, da se bodo sicer dali obhajati, a da bodo kasneje hostijo izpolnili in jo poteptali.

Tej vesti je list pridejal refleksijo, da je to posledica napredne agitacije med mladino, pisanja »Pokreta«, ki je med mladežjo najbolj razširjen.

Temu manevru so šli na lim klerikalci v hrvaški stranki prava, ki sedaj složno s frankovci in furtimaši udrihajo po naprednjakih. Ne dolgo potem se je dognalo, da na vsej bajki uradnega lista ni niti zruca resnice...

Resnica je, da postajajo odnošaji med naprednjaki in med klerikalno strujo v hrvaški stranki prava vedno bolj napeti, toda od tega ne bo imel nobene koristi baron Rauch. Proti njemu bodo vedno složni vsi pošteni elementi.

Sokolski zlet v Kostanjevici.

Narodni praznik, kakršnega še ni videla Kostanjevica — lahko se reče — tudi cela Dolenjska, smo završili v nedeljo, 19. t. m., ko so se na prijaznem otoku Krke v Kostanjevici strnile sokolske čete iz Novega mesta, Brežic in Krškega.

Novomeški Sokol in narodna čitalnica kostanjevska, ki sta prevzela aranžma cele slavnosti, sta storila vse, da se prireditve, ki je bila namenjena narodni probuji, nadvse sijajno izvrši.

Storilo pa je svojo dolžnost tudi mestno prebivalstvo, vrle naše narodne gospe in gospodične iz Kostanjevice in Sv. Križa, mestni odbor in županstvo, o čemer je pričal skrbno prirejeni sprejem sokolskih društev.

Skoraj bi nam bil Jupiter Pluvius podrl vse lepe nade in pričakovanja, koja smo stavili na ta izredni dan. Že v soboto je pričelo rositi, v nedeljo pa so nas grozeči oblaki navdajali s skrbjo, da bode delo zaman in skrb, ki smo jo imeli s pripravi. — V soboto zvečer je priredila godba slavne meščanske garde kostanjevske po mestu mirozov in koncert na trgu, gasilno društvo pa bakljado. Pričakovali smo lepega jutra.

Nedeljski dopoldan smo preživeli v uganjanju, kaj storiti. Končno smo se odločili.

Vkljub nezanesljivemu vremenu so zaplapolale po mestu trobojnice, Sokolom pa smo sporočili, da se zlet vrši.

In res, čili Sokoli se niso strašili dežja, groma in bliska, ampak do-

speli so v Kostanjevico polnoštevilno in ob določenem času.

S Sokoli pa je dospelo tudi narodno občinstvo iz Novega mesta, Brežic, Krškega, Sv. Križa in kostanjevske okolice.

Najprvo je prikorakal novomeški Sokol z godbo slavne meščanske garde novomeške, ki se je ustavil pred slavolokom pri občinski hiši. Tu so Sokole pričakovali: Odbor narodne čitalnice in občinsko starejinstvo, venec dražestnih gospe in gospičice v pestri narodni noši ter veliko domačega in tujega občinstva. Predsednik narodne čitalnice dr. Češark je pozdravil sokolsko četo nekako takole:

Dragi bratje Sokoli! V imenu narodne čitalnice vas najiskrenejše pozdravljam. Zahvaljujem se vam iz srea, da se niste zbal ne truda ne vremenskih neprilik, ter da ste prihiteli k nam vašo sveto nalogo izvrševati. Zahvaljujem se vam, da ste prišli naše ljudstvo probuditi k samozavesti in mu na novo vcepiti ljubezen za vse, kar je dobrega in lepega in do lepe slovenske domovine. Bodi torej najprisrčnejše pozdravljeni in vsi vam kličejo v pozdrav krepki sokolski Na zdar!

»Živio« in »Na zdar« klici so zazorili iz sokolskih vrst in občinstva. Nato povzame besedo župan Bučar in pozdravi Sokole:

»Mili prijatelji! Da zbudite narodno zavest v naši občini, da pokažete dejansko, kaj premore disciplin, domovinski čut in ljubezen do naroda, prihiteli ste iz metropole dolenske k nam, vi čili in neustrašeni bratje; nosilci in oznanjevalci narodove duševne in telesne sile ter svobode.

Kot take vas najprisrčnejše pozdravljam v imenu tukajšnje občine in se vam zahvaljujem za trud in požrtvovalnost, ki je bila potrebna, da ste se vkljub vsem neprilikam odločili na dolgo pot. V zahvalo ne morem drugega, kakor da želim vašemu prihodu in nastopu v obili meri tisti uspeh, ki je bil namen vašega današnjega zleta. Zato vam v imenu občinskega zastopa kličem iskren: dobro došli! in Na zdar!

Nato je pripela veleč. gospa Čebuljeva v imenu navzočih dam na Sokolov prapor lipov venec s trobojnim trakom, druge gospe in gospičice pa so pripelle vrlim Sokolom šopke.

Ko so se na zdar in živio-klici polegali, stopi iz sokolskih vrst podstarosta novomeškega Sokola brat dr. Schegula ter izpregovori ganjen sledečo zahvalo:

V prvi vrsti opozarjam na to, da smo se vam sami ponudili za zlet v vaše prijazno mesto in vam povzročili s tem precej dela in skrb. Iz tega pa, da smo se vam sami ponudili, zamorete razvideti, kako veliko nam je ležeče na tem, da se širi po naši lepi slovenski domovini pravo rodoljubje. Sokoli so nepolitična društva. Naša politika je odločna narodnost. Po našem mnenju ni politika, ako sin ljubi svojo rodno mater, to je naravni zakon, katerega se drže sokolska društva. Toda prav radi tega, ker so Sokoli odločno in v prvi vrsti narodna društva, začela se je proti tem nepolitičnim društvom obžalovanja vredna, bratomorna gonja. Vsako organizacijo, vsako združenje, ki ima namen rešiti domovino Slovincem in povzdigniti telesne in pravne sile in s tem tudi materialno stanje v slovenskem narodu, se hoče razbiti, uničiti. Takošni

prezalošni naklepi pa se ne smejo posrečiti, dokler živi le še en pravi Sokol na svoji rodni zemlji.

Sokoli namreč dosežajo svoj namen, povzdigniti telesne in pravne sile v slovenskem narodu s sistematično telovadbo. Ta je naša dejanska podlaga, kakor je rodoljubje naša moralna podlaga. Brez obeh teh podlag sokolska društva svojega višjega namena dosežati ne morejo.

Naš krog nam pa je znak bratstva in enakosti, znak svobode, znak narodne značajnosti, katere se mora navzeti vsak pravi Sokol, ki stoji nekaj časa vztrajno pod našim jasnim in svetlim praporom.

Prihajamo tedaj med vaše ljudstvo iz rodoljubja, da pokažemo s telovadbo, kaj je naša dejanska podlaga. Zahvaljujoč se še enkrat na sijajnem sprejemu, kličem mestnemu zastopu in vrlemu gospodu županu v Kostanjevici ter narodni čitalnici, nje odboru in nje dičnemu predsedniku, krepki Na zdar!

Odkritosrčne besede govornikove so napravile na navzoče najgloblje vtisk in navdušenje je prispelo do vrhunca, ko so si pozdravitelji v znak bratstva podali roke.

Nato se je novomeška sokolska četa z godbo na čelu podala na drugi konec Kostanjevice, kamor sta med tem časom prispela že tudi brežiški in krški Sokol.

Pri slavoloku ob mestni mitnici je bila zopet zbrana pozdravna deputacija, dame v narodnih nošah in številno občinstvo.

Brežiškega in krškega Sokola je pozdravil najprej župan Bučar in se jima zahvalil za trud, želeč, da bi vzvišena sokolska misel, ki jo prinašajo sokolski bratje med nas, ostala med nami in rodila krepkega Sokola v Kostanjevici.

Čitalnični predsednik dr. Češark pozdravi istotako krškega Sokola in Sokola iz Brežic, kjer bijejo hud boj z našim najhujšim sovražnikom. V prvi vrsti pa velja njegov pozdrav vrlim krškim Sokolom, ki naj bi bile vzor vsaki slovenski ženi, vsakemu slovenskemu dekletu.

V imenu posavskih Sokolov (iz Krškega in Brežic) se je zahvalil za sprejem starosta brežiškega Sokola brat dr. Schiemaul in je podarjal, da je sokolska dolžnost probujati slovensko ljudstvo in mu kazati pot k boljši bodočnosti. Presenečen na toliki požrtvovalnosti narodnih gospa in gospodičen, čitalniškega odbora in slavnega županstva kliče vsem zbranim iz dna srea krepki Na zdar!

Ko se je navdušenje poleglo, zvrstilo se so vse tri sokolske čete v četerostope ter z godbo na čelu korakale čez mesto.

Takoj za Sokoli so se uvrstile velečastite gospe in gospodične v narodni noši, ko so preje okrasile Sokole in Sokolice s šopki, njih prapor pa z lipovim vencem in trobojnim trakom. Za damami je šlo občinsko starejinstvo in čitalnični odbor, v ozadju pa navdušeno občinstvo.

Bil je to krasen sprevod po mestu, vreden svežega cvetja, ki se je sipalo na Sokole iz narodnih hiš.

Med tem ko so zbrani telovadci in telovadkinje na občinskem dvorišču, (ki je obenem vezbališče gasilnega društva), imeli skupno preizkušnjo za proste vaje v navzočnosti zveznega načelnika brata Drenika, so se ostali udeležniki zbrali na »Malem trgu«, kateri prostor je bil pri-

(Dalje v prilogi.)

Čudodelna kokoš in druge čudodelnosti.

(Konec.)

Neka mati je imela dve krasni hčeri, za kateri se je silno bala, da bi se ne spridili. Zato ju je peljala v cerkev, kjer ju je priporočila Mariji. Ko so prišle nato domov, prišel je k njim mlad plemenitaš, ki je dekletoma dal kup denarja. Ljudje so takoj začeli govoriti, da plemenitaš ni zastoj denarja prinesel. Na materino prošnjo sta prišla iz nebes dva angela, ki sta sestrama položila dragocene križe na glavo in tako pokazala njuno neomadeževanost.

Nekemu otroku je umrla mati takoj po porodu. Vzela ga je k sebi 80letna starica. Ker se je zatekla k Materi božji, da bi oživila njene prsi, je bila uslišana njena prošnja in došla je otroka, dokler je bilo treba.

Glavni deli Marijine obleke so v raznih krajih sveta. V mestu Asign je veliki robec, v katerem je bil zavit Jezus po porodu. Pri tem so se zgodili že veliki čudeži. V Honde v provinciji Valenciji imajo Marijin čevlji, ki ga je prinesel tja plemeniti vitez Roderik Munocij iz Rima. Otrocišcem je ta čevlji jako zdravi. V Carnuti na Francoskem imajo spodnjo obleko Marijino. Tudi pri tej se je zgodilo mnogo čudežev. V Perusu je poročni prstan Marijin, v

Sarernu pa del Marijine obleke, ki je še vedno cela in nepokvarjena. V Aueru imajo tkanino, v katero je vdolano zlato in dragi kameni in ki jo je Marija sama stkala.

Na svetu je mnogo čudodelnih studencev. Tako je v Garamantu studenec, ki je naenkrat vroč in zopet mrzel. V Hatabatmanu je studenec, ki se začne takoj jeziti, se spejnati in metati pesek kvišku, če ga primeš prav na lahko z roko. V Sardiniji imajo studenec, da vsak tat oslepi, če pije njegov vodo. V Ciziku je pa studenec, čigar voda ukroti vse mesene poželjivosti in venerične iskre. Pri mestu Nisi imajo studenec, ki vsakomur pokaže ono, kar ljubi; zaljubljenec vidi svojo ljubico, skopuh napolnjeno vrečo denarja, pijanec velik čeber vina, lenuh poležano posteljo itd.

Ravno tako je bilo na svetu mnogo čudodelnih dreves. Na Cipru je bilo drevo, ki je rodilo taka jabolka, da če si jih prerezal na polovico, je bila na vsaki strani podoba križanega Jezusa.

Iz groba blaženega P. Lavrencija je zrastle grm, katerega listi so imeli napis: »Rubum, quem viderat Moyses.«

V Zbraslavi na Češkem je stalo še leta 1685, drevo, na katerem so bili od nevernikov obešeni pobožni bernardinici zaradi Kristove vere. V večem spomin na to črna to drevo liste,

ki so podobni čepicam teh redovnikov.

V provinci Canariae je frančiškanski samostan. V njem si je nekoč pater gvardijan, sv. Didak, strl zoba, ko je jedel sad z datljevega drevesa, ki je rastle na vrtu. Didak je prosil boga, naj bi to drevo ne bilo nikoli škodljivo njegovim služabnikom, in od takrat so sadeži tega datljeveda drevesa brez pešk.

V Hiberniji je rastle drevo, ki je namesto sadov rodilo same rožne vence.

Po Kristovi smrti je bilo mnogo svetih in blaženih Marij, ki so bile čudodelne. Tako na primer:

Marijo Egipcanko je po njeni blaženi smrti pokopal lev.

Marija Veroneška je naredila, da je rastle zlato, s katerim je odkupila relikvije od Turkov.

Marija de Mailaco je namesto tujca vzela v prenočišče angela.

K Mariji Cornel je prišel vrtinar. Da bi jezični ljudje tega ne vedeli, dejala ga je v jamo, katero je pokrila s svežo zemljo. Takoj je zrastle vse polno peteršilja čez jamo, da ni bila izdana devica.

Marija de Subsidio je sama premenila grob, v katerem je bila zakopana.

Kri Marije Villane je še zdaj sveža in lepa, telo Marije de Covarrubias je bilo pa 60 dni po njeni smrti rdeče in se ni nič strdilo.

Marija de Resurrectione je bila

več let slepa razen ob petkih, ko je brala Kristovo trpljenje.

Mariji Maldonado je Krist dal piti iz odprte rane na levi strani.

Marija Viktorija je imela že za časa življenja nebeški duh.

Mariji Boni je Krist prisegel, da bo večno zveličana.

Marija a Montalvo je bila čudodelna zata, ker je prihajal od njenih nog neizrekljiv vonj.

Marija Caraffa je dobila božjega sina v roke v podobi majhnega otroka.

Pas Marije Tolletane je nerodovitnim ženskam v veliko pomoč.

Marija Longa je čez dve leti obljela neko osebo, ki so jo položili v njen grob.

Marija Magdalena de Pazzis je bila že zdavnaj mrtva, a je nekemu pohotnemu mladeniču, ko se jej je približal, pokazala hrbet.

Kamen, na katerem je molila Marija Magdalena Spokornica, še danes ni moker, čeprav se dene v vodo.

Taka je torej glavna vsebina omenjene knjižice določene v vporabo vsem pridigarjem. Izčrpal sem iz nje samo najdražestnejše točke, dočim bi lahko ta ekscerpt podvojil, potrojil, da celo podsetoril. A tega ni treba. Samo navedeno zadostuje za samostojno trezno mislečega človeka, da sprevidi, kake bedarije in neumnosti se kvasijo po prižnicah kot božja resnica, Kristusov nauk.

Da je Mati božja n. pr. koga došla, ko je bil odrasčen, da so čudodelne kokoši nesle čudopolna jajca, da rodi kako drevo rožne vence, da ukroti voda kakega studenca vse mesene poželjivosti — to so že take kapitalne laži, da jih lahko primemo z rokami. To so take bajke, ki jih verjamejo le še otroci. Za katoliško cerkev je velika sramota in ponižanje, da si je morala in si še mora pomagati s takimi bedastostmi, ki jih po svojih dušnih pastirjih oznanja vernikom kot neizkaljeno resnico, od Boga razodeto, da tako brezvestno zlorablja nerazodnost ljudstva, ki postane vsled tega do skrajnosti babjeversko. Taka njena potreba je znak njenega propadanja, dokazuje pa tudi, kake ljudi zbira pod svojim okriljem, da si jim upa tveziti take gorostasne neumnosti. Da je potem priprosto ljudstvo, ki obiskuje samo pridige, pri tem se pa po navodilih duhovnikov skrbno izogiba vsake izobrazbe, tako nazarensko omejeno in zaostalo, da se bogu usmili, se ni čuditi prav nič, kakor je tudi naravna posledica tega, da so le taki ljudje pripravni za slepo orodje duhovščini, ki rabi take vernike in se brani sol in izobrazbe kakor hudič križa. Naj so ljudje le kolikaj prišli do spoznanja, da ni vse zlato, kar je prišlo iz duhovskih ust, potem je led prebit in »našega dobrega ljudstva« ni več.

—ae.

rejen za javno telovadbo in ljudsko veselico.

Ob 6. uri se je pričela javna telovadba. Priporakalo je na trg 52 telovadcev vseh treh sokolskih društev, ki so ob zvokih godbe izvajali proste vaje (Praga 1895.) tako vzorno, da jih je navdušeno občinstvo vedno in vedno aklamiralo. Teh prostih vaj se je udeležil tudi mladi odsek krškega Sokola iz Sv. Križa, ki se je ustanovil šele to poletje in obuja velike nade.

Zenski oddelek »Sokola« v Krškem je izvajal pod načelstvom gđe. Cirerjeve proste vaje z zastavicami (22 članice). Takoj na to pa so nastopile z vajami na konju. Drazestne telovadkinje so pokazale s svojim nastopom, kaj premore disciplina in dobra volja tudi v ženskem spolu. Slava jim!

Nato so pričeli telovadci vseh treh društev z vajami na odru: na bradli in na drogu; skok na daljavo in skok na višino. Telovadilo je 6 vrst. Na bradli in na drogu se je osobito odlikovalo članstvo novomeškega Sokola, ki je izvajalo najtežje vaje s tako eleganco in točnostjo, da je občinstvo vsako točko navdušeno aklamiralo.

Vrle in marljive telovadce je prekinila huda ploha ob 8. uri zvečer, ki se je nabirala že celo popoldne. Ljudska veselica se vsled tega ni mogla vsiti.

Udeležniki slavnosti so se zbrali nato v prostorih narodne čitalnice, kjer se je razvila pristrana zabava, za katero je posebno skrbela neumorna novomeška godba, ki je igrala v dvorani na odru.

Otvorila se je tudi vrsta napitnic.

Nadzornik sokolske zveze brat Drenik je v navdušenem govoru vzpodbujal navzoče k sokolskemu delu, da pokažemo nasprotnikom našo moč; »ne zanašajte se na razne mecene,« je rekel govornik, »ampak ustvarite sami iz sebe nekaj silnega in mogočnega.«

Starosta novomeškega Sokola brat dr. Schegula, je poudarjal, da je slovenstvo v nevarnosti in da je edina rešitev našega naroda v sokolstvu, kojega naj se oklene sleherni Slovenec po zgledu Čehov, katere je ravno sokolstvo tako gospodarsko in kulturno dvignilo.

Zupan Bučar se vnovič zahvaljuje vsem zbranim na toliki udeležbi, vsem trem sokolskim društvom in ženskem oddelku iz Krškega, osobito pa se zahvaljuje odposlancu sokolske zveze, bratu Dreniku, ki je prišel iz Ljubljane med nas, da nas navduši za sokolsko delo. Misli, da bodo trud došlih Kostonjevičanov poplačali s tem, če ustanove v svoji sredi sokolsko društvo, ki bi bil najljepši spomin na današnje slavje.

Rekla se je še marsikatera odkrita beseda in zapele mnoge lepe slovenske popevke, nakar smo se šele proti jutru razšli v srečni zadovoljnosti nad lepo uspešno slavnostjo. Omeniti je, da se je sokolski zlet v Kostonjčevici po mnenju zveznega nadzornika, brata Drenika, izvršil nadvse pričakovano sijajno in želeto je, da naši vrli prijatelji in bratje iz Novega mesta, Brežic in Krškega upoštevajo to sodbo, še večkrat obiščejo naše mesto, kjer bodo svoji med svojimi širili narodno zavest po lepi dolini zelene Krke.

Krdelo vseh treh sokolskih društev je šlo 120 članov in članic.

Strokovno poročilo o javni telovadbi prinese iz peresa veščaka »Slovenski Sokol«.

Glasovi iz Idrije.

Na idrijski mestni realki se je prva matura završila s sijajnim uspehom, kakor je »Slovenski Narod« že poročal. Vsi kandidati so prestali izpit, dva celo z odliko. Na čast prvima abiturientom je priredila mestna občina mnogobrojno obiskano ljudsko veselico v pivarni pri »Črnem orlu«, ker se vsled neprestnega dežja ni mogla vsiti »na Zemlji« pod milim nebom. Vkljub slabemu vremenu se je nabralo toliko naprednega občinstva, da je bila prostorna dvorana čisto polna. Vse je bilo židane volje; že itak dobro razpoloženje je povečavala domača godba, ki se je ta večer kot nalašč posebno odlikovala z izbranimi komadi; z godbo se je vrstil izbrani mešani zbor »delavskega bralnega društva«, ki je kakor na vsaki narodni veselici, tudi ta večer nudil poslušalcem izrednega užitka. Vse je tekmovalo, da napravi večer slovesa z našimi prvimi abiturienti kolikor močnejše pristranejši. Kakor se spodobi ob enakih slovenskih prilikah, tudi v nedeljo ni manjkalo napitnic. Prvi je povzel besedo g. notar Pegan, kot načelnik šolskega odseka v občinskem svetu, in je v vznemelih besedah poudarjal pomen naše realke; spominjal se je njenih ustanovitelj in požrtvovalnosti vsega naprednega prebivalstva, ki si je z

ustanovitvijo tega zavoda nakopalo težko breme; slednjič je napil proforskemu zboru in nadzorniku g. Hubadu ter prvim abiturientom. Iz vsega srva prihajajoče besede so vzbudile buren aplavz. Godba je zaigrala »tuš«. Nato je deželni poslanec g. Gangl napil mladosti. V pesniško nadahnjemem govoru je prosil abituriente, naj se skažejo v resnem življenju vredne tiste ljubezni, s katero se jih je negovalo na zavodu, ki ga zapuščajo. Postanejo naj močnejši, ki bodo stali vedno na braniku za narodove svetlinje, ostanejo naj zvesti napredni, svobodomiselnim ideji. Velikansko navdušenje, ki je sledilo temu govoru je pričalo, da poslančeve besede niso bile govorjene samo iz dna njegove duše, ampak vseh navzočih. Obema govornikoma in vsem zbranemu občinstvu se je zahvalil abiturient g. Adalf Lapajne, ki je nim vzdržavateljem ter obljubil, da nim vzdržateljem ter obljubil, da hočejo vsi abiturienti po svojih močeh delati na to, da izpolnijo tiste nade, ki jih stavlja vanje idrijsko prebivalstvo. Kratek, priprost, a pristran izraz zahvalnosti nas je uveril, da mladi gospodje pojmiyo, kaj so dolžni Idriji in da nam vračajo ljubezen, ki jo goji do njih vse napredno prebivalstvo. — Ob neumornem sviranju in pevanju je trajala veselica do jutra in se končala seveda s plesom. Želimo, da je ta veselica le še bolj utrdila vez, ki spaja odhajajoče abituriente z zavodom, ki jih je vzgojil in s prebivalstvom, ki jih je v vsem tako rado podpiralo.

Šolsko vodstvo c. kr. rudniške deške ljudske šole je izdalo letos letno poročilo v proslavo cesarjeve 60. letnice. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo na tej šoli koncem šolskega leta 488 učencev, naravnost ogromno število, ker pride na vsak razred povprečno po 97 učencev. Vsled tega so štirje razredi imeli paralelke. Pomanjkanje prostorov na tej šoli je naravnost neznošno. Samo radi pomanjkanja prostorov je prenehal otročji vrtec, se je morala izseliti čipkarska šola, se je opustila konferenčna soba, so se delarne umaknile v posamezne razredne šole, sta se premestili ravnateljeva pisarna in soba za učila v nekdanje prostore za garderobo in še vedno primanjkuje dveh učnih sob, tako da se morata na deski in dekliški šoli obe vsoprednici I. razreda poučevati v istem prostoru, seveda ob ločenem času. Pač skrajni čas, da dobi naša ljudska šola drugo mater, sicer jo bode ces. kr. mačeha čisto izstradala!

Nov načrt železniške zveze v Idrijo so napravili klerikalci. Po tem načrtu bi šla železnica čez Horjul, Ziri na Spodnjo Idrijo in od tam posebna proga v Idrijo. Ker nismo taki kot klerikalci, ki dosledno zabavljajo čez vse, kar ukrenejo naprednjaki, z veseljem pozdravljamo klerikalno akcijo ter ji želimo najboljšega uspeha. V resnici se veselimo, da so se tudi klerikalci lotili za Idrijo prevažnega železniškega vprašanja. Čim več bo delavcev, tem prej bo dovršeno delo!

Meritorni in moralni uspehi slovenske konference.

Dunaj, 24. julija. O tej temi so se izjavili nekateri člani predsedstva in udeleženci konference nam praskemu poročevalcu krakovskega »Czasa« takole: Dr. Kramář: Ko se je po končanih predpripravih otvoril kongres, navdajala me je bojazen, da bo ves naš trud zastoj, da se bomo razšli, ne da bi kaj uspešnega dosegli. Slovanski narodi so drug proti drugemu toliko grešili, da je bila moja bojazen samo upravičena. Da se bodo vsa nesporazumjenja med njimi z enim mahom odstranila, tega ni bilo mogoče pričakovati. Svest sem si bil tega, da se bo naš položaj samo še poslabšal, ako se bomo na konferenci zbrani Slovani razšli s še večjim sovraštvom v srcu, ker bi v tem slučaju nihče ne mogel odgovoriti na vprašanje, kdaj in kje se bomo sploh še našli. Z največjim veseljem lahko konstatujem, da se ta bojazen ni uresničila. Mi vsi smo ostali skupaj in smo se razšli v docela drugem razpoloženju, kakor smo se sešli. S sestavo delovnega programa in z vsem onim, ki je v tesni zvezi s tem programom, smo ustvarili dejstva dalekosežne važnosti, katerih vrednost bo v polni luči pokazala šele bodočnost. Največji uspeh se je dosegel s tem, da se je z vsemi enako postopalo, tako s tistimi, ki so prišli na konferenco, kakor s tistimi, ki niso došli. Pričakujem, da bo po tej konferenci nastala velika sprememba v poljsko-ruskih odnosih. Načela, ki so se izrekla na tej konferenci, bodo našla močan odmev v ruskem in poljskem narodu in če se bodo ta načela s pozitivnim delom oživila, bo stvar novega slovanstva spraviti jov zdravi tir. — Posla-

nec Ivan Hribar: Praško konferenco smo zapustili z najboljšimi vtiski. Najvažnejši moment konference je zblizanje med Poljaki in Rusi, ki ne bo ostalo brez ugodnega vpliva na oba naroda in na rusko dumo. Ruski delegati so se pred vsem svetom zavezali, da bodo podpirali poljsko stvar in prepričan sem, da se bodo na to svojo obljubo spominjali tudi v svoji domovini. — Ruski delegat V. A. Maklakov: Odšel sem na konferenco z največjim pesimizmom in brez najmanjše vere v uspeh našega podjetja. Toda konstatirati moram z največjim zadoščenjem, da so bili vsi moji dvomi neutemeljeni. Uspeh konference je prekosil vsa moja pričakovanja. Ruski delegati so se bali, da bo poljsko-rusko vprašanje razbilo vso konferenco. To vprašanje se je z vohemenco, ki je lastna realnosti, postavilo na čelo dnevnega reda in je bilo rešeno v zadovoljstvo obeh strani. Ta »izvenprogramna« točka je po mojem mnenju najvažnejša. V tem vprašanju so gotovi uspehi že doseženi: Izjave, ki so bile podane od naše strani, parola »svoboda in enakost«, ki smo jo jaz in vsi ruski delegati naglašali, to so dogodki, ki nas vežejo napram vsi naši družbi, da, napram vsemu svetu prav tako, kakor so tudi Poljaki s svojimi deklaracijami prevzeli veliko obveznost. V teh obojestranskih in medsebojnih moralnih obveznostih vidim jaz bistveni uspeh praške konference. — Bivši bolgarski minister S. S. Bobčev: Ideja, katere del smo baš realizovali, ni nova, pač pa je jela zavzemati nove oblike. Enakost in svoboda vseh slovanskih narodov, to je temeljna poteza te ideje. Moje mnenje je, da napram tako zamišljenemu novemu slovanstvu ne bosta mogli imeti pomislekov niti Avstrija niti Rusija, nasprotno, priprani sem: močna Avstrija, močna Rusija in močan slavizem, to so stvari, ki so vsopredne. Ako bosta vladi obeh držav to uvideli, ne bosta delali nobenih ovir slovanskemu gibanju.

Sodna imenovanja na Češkem.

Dunaj, 24. julija. V par dneh se objavijo imenovanja sodnih uradnikov na Češkem, ki se tičejo zgolj višjih činovnih razredov. Imenovanja pristavov se obelodanijo šele na jesen. Nemške zahteve so se pri teh imenovanjih kolikor mogoče upoštevale, vendar pa je bilo pri tem premagati veliko težkoč. Pokazalo se je namreč, da na Češkem nedostaje nemških sodnih uradnikov. Mislilo se je na to, da bi se temu nedostatku odpravilo na ta način, da bi se nemški sodni uradniki iz alpskih dežel premestili na Češko. Ta načrt pa za sedaj ni izvedljiv, ker ni noben uradnik iz alpskih dežel prošil na Češko.

Sprememba kabineta na Ogrskem?

Budimpešta, 24. julija. V političnih krogih se je znova razširila vest, da nameravata dr. Wekerle in grof Andrássy odstopiti. Govorijo se, da bo Wekerle z delom ustavne stranke vstopil v neodvisno stranko in da bo na njegovem mestu imenovan Kossuth za ministrskega predsednika. Justh bi imel postati v tem slučaju minister notranjih del, državni tajnik Szterenyi pa trgovinski minister.

Srbska skupščina.

Belgrad, 24. julija. Po otvoritvi skupščine s kraljevim ukazom je podal naučni minister Andra Nikolić v imenu vlade deklaracijo, v kateri se naglašalo, da obsega delavni program nove vlade edino rešitev proračuna in trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko. Vodja samostalne stranke Ljuba Stojanović je podal izjavo, da njegova stranka ne bo delala vladi nobenih težav. Nato se je prečital kraljev ukaz, s katerim se skupščini predlaga proračun in trgovinska pogodba z Avstrijo.

Revolucija na Turškem.

Turčija ima ustavo.

Carigrad, 24. julija. Po večerajšnjem ministrskem svetu v Jildiz Kiosku je odšel veliki vezir s sultanovim iradejem na visoko Porto in obvestil ostale ministre, da se je sultan odločil nanovo uvesti ustavo iz leta 1876. Neposredno po tem uradnem obvestilu so razširili uradniki to vest po vsem mestu. Kmalu nato se je zbrala v Stambulju ogromna množica ljudi iz Pere, Galate in Fanarja, ki je navdušeno klicala: Živel sultan, živel ustava. Na vseh uradnih poslopih so bile razobešene rdeče zastave z belim polumesecem v sredi. V Zlatem rogu zasidrane turške vojne ladje in trgovinski parniki v Galati so nadelali galdje. Vsi višji uradniki so hiteli v Jildiz, da se zahvalijo sultanu za dano ustavo in se mu poklonijo. Sultan se je do zadnjega trenutka protivil zopet uvesti konstitucijo, ko pa je došla vest, da so upor-

niki iz Resne zavzeli Bitolj in druga macedonska mesta, se je sultan odločil vdati vladajočemu gibanju. Tako nato je sultan poklical k sebi Šejha Ul Islam, da ga obvesti o svoji odločbi. Šejh se je sprva upiral sultanovi odločbi, ko pa je izvedel za dogodke v Macedoniji, se je vdal, zlasti z ozirom na to, ker je mnenja, da se z ustavo prepreči tudi reformno delo velesil v Macedoniji. Zastopniki velesil so takoj nato prišli na visoko Porto, da se informirajo o uvedbi konstitucije. Po ustavi iz leta 1876. obstoji zakonodajalno zastopstvo iz senata, ki ga imenuje vlada in iz izvoljenega parlamenta. Parlament ima samo pravico razpravljati o proračunu, v vseh drugih državnih zadevah pa ima samo posvetovalni glas. Prva turška ustava je bila dana 23. decembra 1876, prvi parlament pa je bil otvorjen 19. marca 1877.

Carigrad, 24. julija. Turški listi javljajo, da je veliki vezir izdal na oblasti okrožnico, v kateri jih obvešča, da se skliče parlament, in sicer na podlagi sestave in poslovnika, kakor sta določena v organičnem statutu, ki ga je svoječasno izdal sultan. Turški vladni krogi pričakujejo, da bo dana ustava ubila vse revolucionarno gibanje.

Carigrad, 24. julija. Včeraj in danes je bila po macedonskih mestih proklamirana ustava iz l. 1876., dasi je oficialno sultan še ni dovolil. Mladoturki so o tem obvestili konzulate z zagotovilom, da se bo povsodi varoval mir in red. Večina civilnih in vojaških oblasti je rade volje prisegla na ustavo. Tako med mohamedanci, kakor med kristjani je opaziti veliko vznemirjenje in presenečenje. Povsodi vlada mir in red.

Solun, 24. julija. Vest o proklamaciji ustave je prebivalstvo sprejelo z velikanskim navdušenjem. 5000 Albancev se je zbralo na trgu in navdušeno klicalo: Žvela svoboda, žvela ustava. Mir in red se ni nikjer kršil.

Dunaj, 24. julija. V dobro poučenih diplomatskih krogih zatrjujejo, da bo Porta še tekom današnjega večera obvestila velesile, da se je v državi uvedla ustava.

Osman paša.

Carigrad, 24. julija. Kakor poročajo iz Bitolje, je včeraj Niaz bej iz Rezna z nekaj tisoč možmi udrl v Bitolj in odvedel maršala Osman pašo, ne da bi se prelila kri. Podrobnosti še niso znane. Mesto je doslej ostalo popolnoma mirno.

Carigrad, 24. julija. Osman paša je bil šele pred nekaj tedni imenovan za maršala drugega armadnega zbora in odposlan v Bitolj, da odpravi upornike izlepa. Prišel je tja brez četa in je skušal upornike pomiriti z obetanjem in z obljubami, da se jim skoro izplača mezda. Ta zastarela pomirjevalna sredstva pa so to pot ostala brezuspešna; niti denarna darila niso mogla omehčati častnikov, ki so mu celo s smrtjo pretili, če bo nadaljeval s starim zistomom. Osman paša je uvidel, da v Bitolju ni prav na varnem in je prečitane sultanovega sporočila, ki je bilo zadnje dni dospelo, prepustil Osman Hidajet paši, ki je pri tem postal žrtev atentata. Kar pa je storil Niaz bej, dokazuje, da so se Mladoturki resnično polastili gospodstva v Bitolju in da so oblastva njim nasproti docela brez moči. Videti pa je tudi, da se garnizija upira in da se pridružuje Evropcem. Sultan se torej niti na anatolske čete več ne more zanašati. Bitoljski slučaj kaže, da so bili v Carigradu slabo poučeni, ali pa da pravega položaja poznati niso hoteli, ko so ves svet preplavljali s pomirljivimi brzojavkami, češ, da se v Bitolju gre zgolj za krajevno zadevo. Danes častniki niso samo uporniki protisultanu, marveč premorejo tudi znatne vojaške čete.

Uporno vojaštvo.

Carigrad, 24. julija. Upor se širi tudi med konjeniškim polkom Hamidije, ki so ga smatrali za povsem zanesljivega. V arzenalu v Carigradu in v topničarski vojašnici v Erzerumu so vojniki odpovedali pokorščino. Na čelu revolucionarnega gibanja stoje mladi častniki. Sultanovo telesno stražo so pomnožili od 3600 na 8000 mož.

Intervencija Avstrije.

Berolin, 24. julija. Iz Carigrada javljajo, da razširjajo Mladoturki vest, da je sultan sklenil Avstro-Ogrsko poklicati na pomoč, da vduši upor v Macedoniji.

Dunaj, 24. julija. V tukajšnjih diplomatskih krogih so mnenja, da položaj v Turčiji še ni tak, da bi mogel med velesilami vzbuditi misel na intervencijo.

Dogodki v Perziji.

London, 24. julija. Oficijozni londonski listi priobčujejo ostre članke, v katerih naglašajo, da se ne sme več trpeti, da bi še nadalje trajala revolucionarni odnosi v Perziji. Listi napovedujejo oboroženo

intervencijo udeleženih velesil Rusije in Angleške. Ta napoved vzbuja velikansko senzacijo.

Dopisi.

Iz Senožec. Veselica senožeškega »Izobraževalnega društva«, ki se je vršila v nedeljo, 19. t. m., je uspešla v vsakem oziru nepričakovano dobro. Novi pevski zbor je nastopil dovolj sigurno in izvajal pevske točke dovolj točno, če pomislimo, da se je vadil za svoj prvi nastop le par tednov in da je med pevci mnogo popolnih novincev. Glasovih mladih pevcev pač še niso izveščali, a sreži so in doneči; posebno med ženskimi je bilo slišati nekaj prav simpatičnih. G. Kvasovemu neumornemu trudu se imamo največ zahvaliti za ta prvi častni nastop naših pevcev, in bo pod njegovim vodstvom pridno vežbanje kmalu odpomoglo nekaterim majhnim nedostatom, ki so bili vsled pomanjkanja časa doslej še nezogibni. Ta zavest in pa naša hvaležnost mu bosta najlepše plačilo za ves njegov trud. Pevkam in pevcem pa tudi ne smemo pozabiti njihove požrtvovalnosti; vemo, da ni malenkost, obiskovati vsak večer pevske vaje v tem času, ko je na polju in doma največ dela. Le čvrsto naprej, mladi zbor, sebi in nam v veselje in ponos! — Med posameznimi pevskimi točkami kakor tudi med dejanji gledališke predstave je marljivo sviral godbeni kvartet, kar nam je bilo v prijetno izpremembo in redek užitek na deželi. Gospodom igralcem bodi izrečena na tem mestu najsrčnejša zahvala za njihovo sodelovanje! — Največji uspeh med vsemi točkami je dosegla veseloigra »V Ljubljano jo dajmo!« Gospod Česen, ki je igro naštdiral ter vodil režijo, sme biti ponosen na ta uspeh! Pomisliti moramo, da so bili igralci razen g. Česna vsi diletantje-novinci, med njimi celo taki, ki so doslej komaj dobro vedeli, kaj je oder! In vkljub temu so vsi prav dobro rešili svoje naloge. K temu je mnogo pripomoglo to, da so bile vse vloge prav srečno razdeljene. Iz vlog Marice in Mirkota tudi najspretnejši igralce ne more napraviti kaj posebnega; zato smo bili popolnoma zadovoljni s tem, kar sta nam nudila v njih gđe. Z. in g. T. Druge vloge pa so bile naravnost izborne; pozabili smo skoro, da imamo pred seboj diletante in skromen oder, zbit za silo iz priprostil desk! Pavle (g. Česen), je bil v igri in besedi dovršen; s svojimi dovtipi in z živahno igro je vzbujal mnogo smeha. Gašper (g. G.), je bil prav originalen kranjski kmet, Neža (g. D.), prava pristna dekla, tako naravna v svoji vlogi, kot je le mogoče; isto velja tudi o Rotiji (g. M.). Tudi neznanata vloga notarja (g. S.), je bila prav srečna. — Občinstvo se je med predstavo izvrstno zabavalo in igralcem pridno ploskalo. — Po predstavi se je razvila prav živahna prosta zabava. Plesalo se je čvrsto do l. ure popoldne, vmes pa so prepevale razne skupine lepe domače pesmi; odlikovali so se posebno pevci dolenjevaškega »Izobraževalnega društva«. — Tudi gmoten uspeh je bil nadvse dovoljen; prebitek znaša okroglo 200 K, lepa vsota za prvo društveno veselico! K temu so seveda mnogo pripomogla znatna preplačila, kajti vstopnina k veselici in plesu je bila primeroma nizka. Odlikovali so se z darili, oziroma preplačili, zlasti gg. pl. Garzarolli, sodnik Pieck, dr. Gregorič, davkarja Debeljak in Kuralt, pivar Thorausch, Senčar, H. Suša, Gore, Mahnič in Meden, dalje gospe Poznik in Novak in gospodična Riharsič. Od zunaj so nam poslali vstopnino, oziroma preplačila: p. n. trvdka A. Zelen iz Trsta, trvdka F. X. Souvan iz Ljubljane (po g. Šiferju), dalje gg. notar Omaneh iz Mokronoga, D. Zbrizaj iz Ljubljane, V. Magajna iz Divače, pristav Dolence, Čenčič iz Vrem, J. Može iz Dolenje vasi. Vsem velikodušnim darovalcem izreka društvo tem potom najtoplejše zahvalo. Istotako se na tem mestu hvaležno spominjamo g. tovarnarja G. Liebmann, ki je drage volje prepustil društvu za prireditel veselice obsežne sladnice svoje pivovarne. Da ni bilo teh prostorov na razpolago, bi bila vsaka podobna prireditel sploh nemogoča, ker Senožec ne premorejo doslej niti srednje velike dvorane. G. Liebmann je že pri marsikateri podobni priliki pomagal prirediteljem iz zadrege ter jim šel vedno na roke; pokazal je že večkrat, da je naš dober prijatelj, dasi je tuje, in zato res zasluži, da bi postala njegova pivovarna pravo domače podjetje ter naša vsestransko podpora, da bi se tem uspešneje razvijala. — Konstatirati moramo končno, da se je udeležilo veselice — tudi kar se tiče prirediteljev — občinstvo vseh slojev brez razlike: bila je prava narodna veselica. Pokazalo se je, kako blagodejno vpliva že zdaj »Izobraževalno društvo« na zblizanje posameznih stanov in kako

živa je bila potreba po tem društvu. Nadejati se smemo, da se bo ravno po društvenem delovanju družabno življenje v Senožecah v doglednem času prav lepo razvilo. — Na »Slovenčevce« nesramnosti in vzklarije od 22. t. m. se nam ne zdi vredno odgovarjati; opozarjamo pa njegovega duhovitega »dopisnika«, naj bo lepo tiho in naj nas ne izziva brez potrebe; držali smo se dosedaj rezervirano, a na taka izzivanja ne bomo mogli vedno molčati, dasi ljubimo nad vse mir. Zlasti poziljemo tega čvečaka, naj pusti našega vrlega gosp. nadučitelja v miru, zakaj vsak pošten človek v Senožecah rad priznava, da smo imeli doslej še malo tako uglednih, v vsakem oziru uзорnih šolskih voditeljev kot je g. Patermost, ali pa celo nobenega; tudi kot človeku vobče mu ne more nihče prav ničesar oponašati. — Klerikalce peče uspeh naše veselice: pa naj še sami prirede tako po svojem okusu v svojih lepih društvenih lokalih, čemorejo. Ker jim ni všeč, da se je pri nas igralo, pelo in plesalo, naj se oni zapro v svoj brlog in tam celo noč — molijo. Sicer sta pa pri nas samo dva klerikalca — s tem bodi dovolj rečeno!

Jutri, v nedeljo, 26. julija sokolsko veselico v Tržič!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. julija.

— Haas in Schlosser. Teden dni je tega, kar smo klerikalne poslanke prijeli, če jim je minister Gessmann res ponudil, da pokliče nekaj Slovencev v delavsko ministrstvo in da so klerikalci potem sklenili, naj ne pride noben Slovenec v ministrstvo, marveč naj se tja pokliče vladni svetnik Haas in okrajni komisar baron Schlosser, kar se je tudi res zgodilo. Se do danes niso klerikalci z nobeno besedico odgovorili; kar potuhnilo so se. To pač svedoči, da je bilo naše razkritje popolnoma resnično. Povemo lahko še nekaj več, da je dr. Krek osebno odgovoren za ta politični škandal.

— »Roman iz župnišča«. Kakor strela je zadela brošura župnika Godca med klerikalce in jih tako zbegala, da kar več dni niso mogli priti do sape. Saj pa je tudi naravnost vnebovpijoče, kar je razkril ta duhovnik. Torej iz škofije je dobil ta mož ukaz, da mora ujeti denar umirajočega župnika Marešiča za škofove zavode, dasi je Marešič napravil testament in svoj denar določil v druge dobre namene. In ne samo to. Župnika Godca je škofov svetovalec hotel spraviti na pot, ki vodi v zapor, to se pravi, je župnika Godca nagovarjal, naj stori hudodelstvo, samo da se Marešičev denar ne bo porabil tako, kakor je hotel Marešič, marveč, da izgine v škofovi bisagi. Denar je res dobil škof — kako, tega župnik Godce ni povedal. Najbrž se sramuje, da se je udeležil takega lopovstva, ki mu je bilo naročeno iz škofije. Sam pravi, da je Marešičev denar »ujel« za škofa, kar pač opravičuje mnenje, da ga ravno ni dobil na posebno pošten način. Škof stoji na stališču: Non olet! Denar nima duha. Lepo stališče, prav katoliško. Kdor je pričakoval, da bo škofijski ordinarijat po dolžnosti in po resnici to stvar pojasnil, se je hudo zmotil. Škof ima denar in molči, in ravno tako molči ordinarijat. No, tudi molk pove mnogo. V tem slučaju prica ta molk, da je župnik Godce pisal resnico. Edino »Slovenec« je prikraval čez več dni po naši notici o tej stvari in je kratkoma proglasil župnika Godca za norca. To je stara metoda klerikalcev. Čin jim postane kak duhovnik neprijeten, storiti pa mu ničesar ne morejo, pa ga proglašajo za norca. Za tiste kravice, ki klerikalnim duhovnikom še kaj verjamejo, je to najpripravnejše. Toda Godce ni norec, samo boje se ga, tožiti se ga ne upajo v strahu, da še kaj razkrije. Boje se ga tako, da so si celo izmislili, da je odstopal na — Kanarske otoke. V resnici je pa župnik Godce še vedno v Pragi, vsaj v sredo zvečer je še bil in prav nič ne misli iti na Kanarske otoke, marveč bi le rad imel, da bi ga škofijska gospoda tožila in mu dala priliko pred sodiščem razkriti svetu, kar je v »romanu iz župnišča« še zamočal.

— Uradni list razširja brezverstvo. Spričo naravnost izzivajoče gorečih simpatij uradnega lista za vse kar je klerikalno, se nam res dobro zdi, da zamoremo konstatirati, kako fakrena in globokosežna je vladno-klerikalna zveza. V št. 164. z dne 20. julija je prinesel uradni list članek »Vom Krimberge«, ki se začneja tako-le: Am Morgen, als die Oster-

glocken die frohe Mähr von der Auferstehung itd. Uradni list proglašata torej Kristusovo vstajenje za »veselo bajko«. Za pravega katoličana seveda Kristusovo vstajenje ni vesela bajka marveč zgodovinska resnica, dejstvo, ki spada med temeljne nauke katolicizma. Ko bi kak liberalen list kaj takega zapisal, bi bil seveda ogenj v strehi. Z vseh prižnice bi grmeli, klerikalni listi bi božjastno vpili in škof bi izdal posebno pastirsko pismo. Ker pa je to zapisal uradni list, je vse tiho v Izraelu. Molči škof, molče klerikalni listi in na prižnicah se nihče za to ne zmeni. »Složna bračca« vlada in klerikalci se razumejo tudi v ateizmu. Naš blagoslov tej zvezi, prijatelje pa prosimo, naj poskrbe, da se bo tudi v zadnji kmečki koči izvedelo, da je uradni list proglasil Kristusovo vstajenje za prijetno bajko. To bo ljudem malo odprlo oči!

— Ali je kolportaza še prepovedana? Piše se nam: Železničar, oče peterih otrok, ki ima plače 80 K na mesec in mora vzdrževati še dekle, se pritožuje, da mu prinašajo otroci drug za drugim nekatere knjižice domu in da mora dajati za vsako po 2 v in še več. Te knjižice jim je vsiljeval njihov katehet, dohodek pa je namenjen za »rešitev« zamorskih kitajskih in drugih takih otrok. Kako se ta denar uporablja, o tem ni nobene kontrole. Tudi na trgu se klatijo neke ženske in vsiljujejo to knjižico kmetičam. Naši oblastveni organi preganjajo najmanjši slučaj kolportaze, če ga zakrivi liberalce ali socialni demokrat — klerikalci pa lahko prezirajo postavne določbe o kolportazi celo v šoli. Gori omenjeni železničar je mnenja, da je dosti domačih zamorčkov in da ni treba zbirati denarja za eksotične pamže. V delavskih krogih v Šiški, na Viču, v Vodmatu je videti toliko raztrganih, lačnih otrok, ki prosijo pasante za kak dar, ali vsaj izzivajo usmiljenje že s svojo zanemarjenostjo, da pač ni treba nositi denarja v Afriko in v Azijo.

— Stavka v Medvodah. Piše se nam: Delavci so spoznali, kako grdo in sramotno jih je varal Pomarančar. Če jih bodo Pomarančar in njegovi ljudje še dalje organizirali, ne bodo ničesar dosegli. Tem Pomarančarjem je samo za svetle kronice in za nič drugega. Kakor se čuje, je stavke v prvi vrsti kriv neki paznik A. Zerovnik, ki je nujno potreben, da bi se v tovarni nanj nekoliko pazilo. V četrtek 23. t. m. zvečer sta sklicala Moškere in Gostinčar shod v Vevčah, kamor sta tudi povabila naše delavce in delavke. Vezala sta take otrobe, da je groza. Tako se delavstvu ne pomaga, tako se delavstvo samo vara. Če se vodstvo družbe »Leykam - Vevče« z delavci izlepa ne pogodi, je stavki mogoče zmagati samo, če začno stavkati tudi delavci v Vevčah, v Podgori in v Gratweinu. Če se to ne zgodi, ne bodo delavci ničesar dosegli. Krivi so tega edinole slabi in brezvestni voditelji. Delavci se prav mirno obnašajo. Vidi se, da so ljudje, ki bi zaslužili boljših voditeljev. Enega delavca, Franca Pehovnika, so orožniki aretirali in odgnali v zapor, ker je svojemu sodelavcu branil iti na delo.

— Naroden škandal. Neki slavnostni odbor na Bledu, ki priredi neko slavnost v prid blejskim pogorelcem, pri katerem odboru je menda baron Schwegel reprezentant, je poslal mestnemu županstvu v Radovljici to-le pismo: Löbliches Stadt-Gemeindeamt in Radmannsdorf. — Es wird hiemit ersucht, die unter Kreuzband folgenden Plakate gefälligst geeigneten Orts affichieren zu lassen. — Besten Dank im Voraus! — Veldes den 23. Juli 1908. — (Podpis nečitljiv.) — Temu nemškemu dopisu je dal svoj blagoslov blejski župan, ki se menda prištevja še Slovencem — Franc Rus, nadučitelj itd. s svojeročnim podpisom in dvojezičnim obćinskim pečatom, kjer je pa nemščina na prvem mestu. — Potem pa vpijemo, da je Gorenjska v nevarnosti. Pojdite se solit! Dokler imamo še tako odločno narodne župane, lahko brez skrbi čakamo prihodnosti. — Heil!

— Sovražniki narodne pesmi. Poroča se nam: Kaki sovražniki lepih naših narodnih pesmi in kake denuncijantje so klerikalci, kako celo mirne in spodobne ljudi tožarijo ter delajo preprič med sosedi, kaže naslednji slučaj: Nekje v Kolodvorskem okraju imajo napredne stranke navado, da se zvečer, kadar nastane hlad in mrak, zbero pod kostanjem na dvorišču in si kratijo čas s petjem in drugimi sposobnimi zabavami. Nekaterim klerikalnim strankam to ni všeč, menda ker se jih družba ogiba. Ti klerikalci so družbo denuncirali pri hišem gospodarju. Lagali so tako, da je hišni gospodar prišel nad pevce se kregati, a se je z njimi prijazno pobogal, uvidevši, da so ga klerikalci nalagali. Glavna junakinja pri tej denunciaciji je bila neka znana Kožarka, navdušena če-

stilka »Čukov« in neki stari »Čuk«, ki je šel pred kratkim našel svojo družico. Omenjeno bodi, da ta debela Kožarka rada med železničarji mešetari s kravjimi repi in da pri klerikalnih priredbah igra vlogo patronese ali pa prodajalke. V slednji lastnosti gleda posebno na dobiček dotičnega društva, drugače bi pri neki veselici hripave »Ljubljane« ne bila dala na ficek — za deset kron nazaj.

— Vseslovanski kongres in župan Ivan Hribar. Piše se nam iz meščanskih krogov. »Slov. Meščan« št. 14., z dne 19. t. m. si prisvaja pravice, ki mu nikakor ne pristojajo. Med drugim vprašanje: V koliko je bil župan Hribar pooblaščen udeležiti se shoda v Pragi in mu priznava, da zna igrati vlogo velikega Slovana. — Jas pa vprašam: ali ima »Slov. Meščan« pooblastilo vsega Slovenstva, da bi ga moral župan Hribar vprašati za dovoljenje, če sme iti v Prago? Žalostno pač, če se upa »Slovenski Meščan« znameniti shod, ki se je vršil v Pragi, postaviti pod titulaturo »humbur«. Vidi se, da je gospodom pri »Slov. Meščanu« več za osebne namene in za osebo sploh, kot za narodno stvar in narodno sporazumenje. Bodisi Ivan Hribar klerikalec ali liberalce, v Pragi je bil na svojem mestu, in če bi dr. Šusteršič imel srce za narodno stvar, bi bilo njegovo mesto tudi v Pragi, brez ozira na politično malenkostno strujo, katero zastopa toliko časa, dokler kaj nese. Čas bi bil, da bi si krajski klerikalci izvolili drugega moža na krmilo, kateri bo imel več srca za svoj narod. Da so Čehi na kongresu prezrli Masaryka, izvira od tod, ker smatrajo, da se umovanje Masarykovo ne ujema z načeli splošne slovanske zveze. V isto vrsto spada tudi umovanje dr. Šusteršiča in si v tem oziru lahko z Masarykom sežeta v roke, dasi sta sicer nasprotnika. Ravno to, da se je Ivan Hribar povzpela čez osebne namore, in šel v Prago in tolmačil tam, da se pridružujejo Slovenci nazorom Čehov, Poljakov in Rusov in se veselili, da sta si Rus in Poljak segla v roko kot prijatelja, ravno to dela Ivanu Hribarju čast in kaže, da ima srce za splošno slovansko idejo in splošni prepoved slovanstva, dočim klerikalni gospodje imajo na mesto srca za splošno slovanske ideje le žakelj, a namesto narodne zavednosti jih vodi le malenkostno strankarsko koristolovstvo. Čudno se mi zdi, kdo je dal »Slov. Meščanu« pravico pisati: »v bodoče si prepovemo«. — Ali ni to drzno, ali ni to skrajna impertinenca si nekaj prisvajati, kar ni in kar se ne stinja z resnico. Noben list nima pravice govoriti v imenu vsega slovenstva, najmanj pa »Slov. Meščan«. Kar si pa prepovedujejo jogri »Slov. Meščana« to vendar župana Hribarja nič ne briga, ker je naprednjak, ne klerikalec. Gospoda okrog »Slov. Meščana« se je samo nesramno blamirala s člankom »vseslovanski kongres in Ivan Hribar«.

Nekdo, kateremu je narodnost čez vse. — Dež na Vrhniki. Pred nekaj časom, ko je bila suša najhujša, so na Vrhniki začeli zbirati denar, da bi se priredila procesija za dež. Tudi vrhniški duhovniki ničesar ne store zastopj. Pink, pink — to je pri njih začetek in konec vsake stvari. Denar za procesijo je zbiral neka ženska, a nabrala je le malo, kajti tudi na Vrhniki že nič več nočejo verjeti, da bi znali fajmoštri in kaplani coprati ter preminjati večne zakone nature. Dotična ženska je nabrala samo nekaj krajcarjev nad en goldinar. Ko je ta denar prinesla v župnišče, se je dekanc odrezal: Za en goldinar bo malo dežja. Prav kakor bi bilo od tehanove volje odvisno, koliko dežja pade iz oblakov. Tehantove besede so dotično žensko pripravile ob vso vero. To je čisto naravno. Kmeti človek je odvisen od nature, od pravilne izpremembe vremena. Samo če je o pravem času dovolj dežja in dovolj toplote, ima bogato žetev. Kmetova vernost je materialističnega značaja. Kmet veruje v duhovnikovo moč, v to, da mu zna duhovnik oskrbeti živino in isprostiti dežja ali solnce. Saj je to neumna, a kmet verjame, to in duhovščina živi ob ob tem. Zdaj pa, ko je suša neusmiljeno pritiskala in uničevala vse upe kmetijskih ljudi, pa pravi tehan: Za en goldinar bo malo dežja. Seveda je to slepo verne ljudi razljudilo, dočim so se pametni ljudje iz tega le norca delali. Zgoraj omenjena žena je izgubila vse zaupanje in kritike po celi Vrhniki duhovsko lakomnost, ker si tolmači tozadevne besede tako, da kolikor več denarja bi ljudje snesli v farovž, toliko več dežja bi jim tehan preskrbel. Po dveh tednih vročih molitev in po raznih procesijah je končno prišel vendar toliko zaželen dež. Pa ga je bilo veliko več kakor za en goldinar. Seveda so duhovniki takoj poskusili dež izkoristiti zase. V nedeljo 19. t. m. je kaplan Skubic pridigoval, da je dež potr-

dil katoliško vero in cerkev, dež, deževalo je samo vsled molitev in procesij. To je že presmešno. Z molitvicami in procesijami se naravni zakoni ne dajo spremeniti. Zaradi vrhniških tehanov in kaplanov ne bo večna natura delala izjem. Pri tej priliki se je kaplan lotil tudi nekega penzjonista, ki živi na Vrhniki in ga je napadal dež, da se norca dela iz cerkve in iz procesij za dež ter kmetje sasmahuje, da snajo duhovniki dež delati. Očital je dotičnemu penzjonistu posebno njegove besede: jaz imam penzjion, če gre toča ali moča, ali če je suša. Menda se kaplan Skubic boji, da bodo začeli kmetje dvomiti o duhovski moči, ko vidijo, da duhovniki nimajo nobene oblasti nad penzjioni. Dotični penzjonist je vreden vsega priznanja, če skuša kmetom malo posvečiti v njih buče. Sicer pa bi morali vrhniški popje še veseli biti, če bi se kaj več penzjonistov naselilo na Vrhniki ter bi tam puščali svoj denar, saj sicer že tako noben pameten tujec neče tja priti.

— Štuka zagorskih klerikalcev. Iz Zagorja ob Savi se nam piše: Tiho šepetanje in stikanje glav med klerikalci in vmes tudi kakšni globok vzdihljaj kaplana Podbevška — to ožmanjuje položaj v Zagorju. Tu in tam se čuje: »Kaj bo, kaj bo; Hrastlja smo izgubili in hišo smo prideli delati, kje bomo namestnika dobili.« A mi vemo, da bi bilo bolje reči: Kaj mož, ampak denar! Rajni Hrastelj je bil načelnik klerikalne posojilnice in hranilnice, ki so jo pred par leti ustanovili s težavo. Imel je med kmeti še precej ugleda. Njegovo posostvo je jako lepo, gostilna tudi dobra, vrhu tega še usnjarija in mož je imel tudi lepo svoto gotovega denarja. Mar ne naredi med ljudstvom to ugleda? Vsled tega je marsikateri imel zaupanje do Hrastlja in do klerikalcev. Sedaj je treba novega načelnika voliti. Izbrati bi bila lahka stvar, si misli kaplan, a kaj potem kmetje, ki ne bodo imeli toliko zaupanja, do nas ker že dobro vedo, da danes Hrastljevo premoženje ne jamči več za klerikalnespekulacije. Torej se mora na vsak način dobiti mož, ki ima kaj pod palcem. Temu bodo dali častnačelnika. Zato hodi kaplan Podbevšek okoli in ponuja čast načelnika sedaj enemu sedaj drugemu. Bajje vidi v g. Ranzingerju bodočega načelnika. Mesarija, gostilna, hiša itd., to ni slabo, si misli kaplan. Obiskal je tudi druge, ki imajo kaj ovenka, a kakor smo izvedeli, so jako trdovratni, kajti vsak se boji za svoj denar; ni čuda! To uvidi skoro vsakdo, da so danes pri nas klerikalci v takistiski, da v hujših sploh bitine morejo. Rajni Hrastelj je bil od početka proti temu, da bi se hiša zidala in konsumno društvo ustanovilo. Danes je komaj temelj gotov in Hrastelja ni več si misli kaplan in briše svojo potno glavo. Hiša se bode lahko dozidala, mislimo, a druga je, če se jim bode obrestovala! Konsum se tudi lahko ustanovi, a zopet je vprašanje, če jim bo kaj nesel! Gotovo je še vsem v spominu, ko je kaplan Škrjanec z velikim pompom ustanovil »Stavbinsko društvo«. — Takrat smo mi tudi opozorili in s številskami dokazali, da boste izkorističeni in ob enem smo društvu prorokovali pogin. — Danes nivoč »Stavbinskega društva«, šlo je rakom živigat! In morda bode tudi tukaj polom! Sklepamo to samo iz tega, ker kaplan Podbevšek tako agitura in berači okoli, a do danes še ni dobil načelnika. — Pri vsakem dobro stoječem zavodu je v navadi, da se podnačelnik voli za slučaj, da odstopi načelnik. A tukaj še od odbora neče kaplan nobenega. Zakaj, Vas vprašamo g. kaplan Podbevšek? Mesto Vas odgovorimo sami. »Klerikalci potrebujejo moža za načelnika, ki bode reprezentiral z denarjem in jamčil s svojim imetjem, da bodo dovolj posojila dobili za hišo in konsum!« Tako je in nič drugače, zato smo se pa odločili, da kmetje opozorimo dokler je čas, naj se ne podajo v nesrečo, kajti kaplan Podbevšek bode lepo mirno kraljeval kje na kaki fari, kmetje pa bodo vzdihovali, da so bili toliko nesposobni in verjeli, da hoče kaplan za slepo oeno dati suho zlato — a je bila le samo pena brez vrednosti.

— Podpirajmo slovansko pivo! Odkar je zvišal pivovarnarski kartel cene piva in vsled tega tudi gostilničarji, začelo se je pri nas uvajati v nekatere gostilne tuje nemško pivo in sicer ene meščanske pivovarne v Budjejevicah. Zastopnik tega piva je g. Leopold Tomažič, ki je sicer skosinski pošten mož, a spreten človek, da je pridobil pivo, katerega zastopnik je, mnogo odjemalcev. Ljudje, ki pijo pivo meščanske pivovarne v Budjejevicah, menijo, da podpirajo slovansko trvdžo. Kako se motijo! Nemška meščanska pivovarna v Budjejevicah je najhujša nasprotnica Čehov in kakor hoče nemstvo v

Budjejevicah uničiti vse, kar je češkega, tako hoče tudi ta nemška pivovarna po Slovencem s pomočjo slovanskega zastopnika razprostrati svoje kremlje in se vgnezditi. Kdor pije torej pivo te pivovarne, podpira nemško-nacionalno podjetje. Tega naši ljudje ne vedo. Oni zamenjajo nemško budjejeviško meščansko pivovarno s češko akcijsko pivovarno v Budjejevicah. Ta druga je slovanska ne samo v besedah ampak tudi v dejanju. Kakor znano, je določila od vsakega hektolitra piva, ki se stoji na Kranjskem, za družbo sv. Cirila in Metoda 20 vinarjev. Ker je pivovarna od 1. aprila do 30. junija t. l. prodala na Kranjsko 847 hl svojega piva, izplačala je naši šolski družbi 169 K 40 v. V Ljubljani se pivo te pivovarne prodaja samo »pri Maliču« in nikjer drugod, zato je pa naravnost sramotno za Ljubljano, kako malo smo dali s pitjem piva za našo šolsko družbo. Stojilo se je piva češke akcijske pivovarne budjejeviške v omenjenih treh mesecih v Postojni 245 hl, na Bledu 41 hl, v Boh. Bistrici 82 hl, v Idriji 65 hl, v Kamniku 45 hl, v Kranju 7½ hl, v Logatcu 45 hl, v Velikih Laščah 50 hl, v Ljubljani 120 hl, v Radovljici 130 hl, v Novem mestu 12½ hl in v Ribnici 4 hl. Ako bi ljudje poznali izborno kakovost tega piva, zahtevali bi ga povsod, pa tudi gostilničarji bi ga sami naročali, ker bi si privabili z njim gostov. A ne samo zaradi kakovosti, tudi narodna zavest zahteva, da pijemo slovansko pivo. Čehi v Budjejevicah bijejo ljut gospodarski boj z Nemci, ki z vsemi sredstvi delujejo nato, da noben Nemec ne zaužije niti kaplje piva češke akcijske pivovarne. »Budweiser Kreisblatt« je bil zaradi nesramnega pozivanja na boj kot tega piva konfisciran. Pri nas pa narodnjaki, ki pravijo, da so zavedni, pijejo z največjim navdušenjem nemško pivo meščanske pivovarne budjejeviške! Kakor se Nemci drže svojih ljudi in se organizirajo v boju proti Slovanom, tako moramo tudi Slovani zlasti pa mi Slovenci podpirati samo in edino slovanska podjetja. Posebno je pa naša dolžnost, da pijemo pivo češke akcijske pivovarne budjejeviške, ki daje naroden dar naši Ciril-Metodovi družbi, dočim nemška meščanska pivovarna v Budjejevicah podpira nemški Schulverein! Koga podpirate potem, če pijete pivo nemške meščanske budjejeviške pivovarne? Zapisali smo te besede, da bi se Slovenci po njih tudi ravnali.

— Vpliv spovednice. Že dostikrat se je pisalo o brezvestni zlorabi spovednice. Nebroj slučajev je znanih, da so duhovniki v spovednici s pravo katoliško brezobraznostjo ščunvali žene zoper moža, starše zoper otroke in otroke zoper starše. To delajo včasih iz političnih nagibov, časih pa tudi iz drugih vzrokov. Izvedeli smo zdaj za nov tak slučaj. Na Slapu je živela zakonska dvojica. Žena je šla k izpovedi k župniku Kolarju pri D. M. v Polju. Župnik jo je hujkal v spovednici zoper moža, češ, da ni vreden, da bi mu enkrat kosilo skuhala. Župnik je ženo tako naščeval, da je moral mož od nje bežati. Te dni je po dolgih mesecih mož poskusil pobotati se z ženo, a ko je prišel k hiši, je bil sprejet s — polenom in mu je bilo povedano: Gospod so v spovednici rekli to in to. Ko bi možje ne puščali svojih žena in otrok k spovedi, bi bilo veliko manj preprirov po rodovinah.

— Ali že zopet prihaja konkordatna doba? Župnik, ud krajnega šolskega sveta (ne šol. ogleda), je prišel v soboto 18. julia t. l. po pol 2. uri popoldne v I. razred neke dvorazrednice, ne da bi kaj potrkal ali nadzradil in velel učitelju: »Prosim, nadaljujte!« Na začudenje vprašanje učiteljevo, kaj želi in kaj išče tu, je pokazal in se skliceval na § 21. zakona z dne 8. febr. 1869, zadevajoč šolsko nadzorovanje na Štajerskem. — Ta župnik je »slavnoznan« Matija Vaupotič, dušni pastir v Podsredi, s katerim so imeli opraviti že malone vsi slov. napredni listi; to je isti mož, ki za preganjanje dolgega časa ne najde primernejšega opravila, nego da pride svojega političkega nasprotnika v šolo dražiti; to je mož, ki je od 1. dec. l. l. pa do danes kot katehet samo v I. razredu zamudil 32 svojih ur, a niti ene ni nadomestil. Evo: jasen dokaz, kako se naša duhovščina poslužuje svojih pravic, a zenuemurja svoje dolžnosti, da stem nagaja učitelstvu in mu greni trdi kruh.

— Ob desetletnici trnovskega konsuma. Iz reške doline se nam poroča: V Trnovem pri Ilirski Bistrici obstoji kakih 10 let konsumno društvo. To desetletnico

(Dalje v prilogi.)

poveljčeta „Slovenec“ in „Domo-
ljub“, naravnost z dvomljivo hvalo!
Ker smo po „Slovenca“ nekako izi-
vani, podatki hočemo popolnoma ob-
jektivno poročilo o ustanovitvi in o
delovanju tega konsumnega društva.
Pokojni kardinal Missia, kateremu se
imamo največ zahvaliti, da je prišlo
do tako dalekosežnega razdora med
Slovenci, je poslal med svet seme-
nišnike, ki so imeli glavno nalogo,
uničiti vsakogar, kdor ni ho-
tel klerikalno misliti. Tudi v
Trnovo je bil poslal predobro zna-
nega kaplana Rudolfa, ki je sedaj
župnik v Catežu. Do tistikrat nismo
tu poznali dveh strank. Kaj kmalu
je prišel Rudolf svoje „plodonosno“
delovanje, ki dovolj jasno kaže, ko-
liko razumejo ravno klerikalci o „za-
družnem delovanju“. Z velikim pom-
pom se je ustanovilo „konsumno dru-
štvo“. Kar čez noč so mislili zatreti
liberalne trgovce, saj so delali ti s
30 odstotki čistega dobička. Da pa
damo vrlenu dopisniku „Slo-
venca“ priliko dokazati, da so
tukajšnji špecerijski trgovci delovali s 30% pred
10 leti, to je pred ustanov-
itvijo „konsuma“, priprav-
ljeni smo dati za katerikoli
klerikalno društvo 300 kron
(beri: tristo kron). Želimo se-
veda sodnijskega dokaza po izveden-
cih! Pač pa smo pripravili mi s
fakturami v rokah in s trgov-
skimi knjigami dokazati, da se
ni niti z 10% delovalo pred
10 leti! — Naravnost zahtevamo
sodnijskega dokaza, ako nam tega ne
zamorote dokazati, potem že ve-
ste, kaj ste v naših očeh.
Torej konsum je bil tu. Deloval je
pa tako „veliko“, da je požrl ve-
liko, veliko denarja Rudol-
fovega in na boben spravil
eno največjih premoženj v
naši okolici. In tisti dan, ko je
plapolala zastava na poslopju kon-
sumnega društva, da obhaja svojo
desetletnico, samo tistidan
zaprla so se zadnjič vrata v
hiši; v hiši, ki je bila do
mozga in kosti uničena po
Rudolfu in duhovskem kon-
sumu. Le ne silite nas v detajle,
kajti ljubi Vam ne bodejo! Konsum
je torej požrl ogromne vsote
in ni zlojed, da bi se ves ta denar
v 10 letih porabil. Ker smo pa že
ravno pri razgovoru o konsumu,
morda nam gosp. dopisnik „Slovenca“
pove afero gosp. škrla. Kako
je že bilo — a? Gosp. Škrl zapusti
trnovsko konsumno društvo, in da
vse v „red“ in v miru pusti,
poklicali so gosp. Škrla v „Gosp.
zvezo“. Seveda je dobil gosp. Škrl
„za molččnost“ prokuro. Je pač
nekako tako bilo ali mar ne? Ker
pravi „Slovenec“, da bode vsakogar
sodnijsko preganjal, kdor o „kon-
sumu“ neresnico piše, pozivljamo
ga, da naj nas toži, če smo za-
pisali kako neresnico. Uredništvo
„Slov. Naroda“ pa pooblašamo, da
Vam v slučaju tožbe da naša imena
na razpolago. Torej! — Ne za-
bite pa, da ne bomo poznali no-
benega pardona! In za pričo
poklicali bomo tudi škofa in do-
kaze, ki jih je on priporočeno
v roke dobil. Ako so se ti valjali
tudi po železniški progi, dokazi so;
dokazi, ki jasno pričajo, da
ninobena čast radi „pavo-
vega perja“ razobešati za-
stave! — Pravite, da je društvo
čez en milijon kron v 10 letih iz-
tržilo. Ali ni to bore malo? Kmeti
ste rešili iz oderuskih rok? Ali je
res? Nikakor ne odobravamo oderu-
štva, ki ga je v resnici, kakor pov-
sodi v istem času, tukaj nekaj bilo.
Prosim, pogledajte nekoliko po zemlji-
ških knjigah v Il. Bistrici pri so-
dišču. In v kljub temu, da je Amerika
mного pripomogla i pri nas do bolj-
šega blagostanja, je danes več
dolga vknjiženega kot pred
10 leti. Kmet, in to so fakta, ki
dajo misliti, se sedaj mnogo
lažje zadolži, obrestna mera je
manjša, dolg pa rase in rase! In po-
sledica —? Podali smo torej jasno
sliko, pretiravali nismo ničesar, ljud-
stvo, ki naše razmere pozna, pa naj
sodi!

— **Imenovanje** Primarij v po-
koju gosp. dr. Karla Bleiweisa vit.
Trsteniški je imenovan za pri-
hodnji dve leti za drugega izpraše-
valnega komisarja pri strogih skušnjah
na tukajšnji babiški šoli.

— **Imenovanje** Namestniški kon-
cipist dr. Livij Ličen v Trstu je
imenovan za okrajnega komisarja.

— **Imenovanje** Za potovalnega
učitelja in zadružnega strokovnega
inštruktorja pri napredni „Zadružni
zvezi v Celju“ je nastavljen s po-
močjo poljedelskega ministrstva prav-
nik g. Miloš Štibler, slovenski ro-
jak iz mariborskega okraja. Da bi si
v kmetijskem zadružništvu pridobil
bogatihkušenj, potoval je po do-
vritvi študij na zadružni strokovni
šoli v Darmstadt v Nemčiji, več
mesecov po Danskem, Nizozemskem,
Nemčiji, Švici, Češkem, Gornjem in
Nizozemskem itd.

— **Jesenaki zrelostni izpiti**
na moški in ženski pripravnici v
Ljubljani bodo od 21. do 28. sep-
tembra.

— **Slovenska učiteljska zveza**.
Notranje ministrstvo je potrdilo pra-
vila slovenske učiteljske zveze v Av-
striji. Ustanovni občni zbor bo 12.
avgusta v Pragi ob priliki kongresa
slovenskega učiteljstva. Slovenski,
hrvaški in srbski učitelji se odpeljejo
8. avgusta s posebnim vlakom tja.

Matura na celjski veliki gim-
naziji. Doslej so napravili maturo
slednji sloj. gg. abiturienti: Časl
Fr. iz Mozirja, Češko Anton iz Ro-
vov pri Celju, pl. Garzaroli Just
iz Celja, Gril Franc iz Ruš (z od-
liko), Hrašovec Fr. iz Celja, Maj-
cen Jožef iz Lehna, Piliš Karel iz
Pake, Slander Milan iz Gornje-
grada, Suhač Anton iz Celja, Smid
Jožef iz Podgorja, Tratnik Ivan
iz Žalca, Zörer Franc iz Celja, Zu-
panič Anton iz Hajdina pri Ptuj, u,
Žekal Fr. iz Olimja, Brezovnik
Vladimir iz Vojnika, Farónik Anton
iz Polzele, Dvornik Franc iz Druž-
mirja in Groznik Ivan iz Št. Vida
pri Celju, skupaj 18. En Slovenec je
za pol leta reprobiran.

Ura na cerkvi sv. Jakoba je
sicer popravljena za 130 K od ne-
kega „mojstra“, vendar bi St. Ja-
kobčani nikoli ne vedeli, kdaj jim je
iti kosit, če bi se ravnali po tej uri.
Vsak kazalec kaže drugače. Kakor
pa čujemo, bo jutri, ko je žeg-
nanje v št. jacobski fari, ura
že toliko v redu, da bo vsak vedel,
kdaj mu je iti na veliko vrtno
veselico, ki jo priredi gospo-
darsko napredno društvo za
št. jacobski okraj pri „Plan-
karju“ na Dolenjski cesti.

— **„Trgovski dom“**. Zakladu za
„Trgovski dom“ je poslal gospod
Ivan Jabačin, lastnik prve ju-
goslovanske tovarne za kavne suro-
gate na podlagi pogodbe od prodane
kave za prvo polletje 1908 265 kron
86 vin. Veseli nas, da se je prispe-
vek v tem letu povečal. Pri ti pri-
liki apelujemo na vse prijatelje dru-
štva, naj spravijo še več teh izbornih
surogov v promet, ker od tega ne
bo imel koristi samo „Trgovski dom“,
marveč bo s tem tudi mnogo storje-
nega v procvit slovenske industrije.

— **Neznosna draginja**. Včeraj in
danes so na trgu salate glavice po
24 vinarjev! To je že neznosno! Take
draginje menda res tudi v Londonu
ni. Potem bo pa zopet v „Slovenca“
jadikovanje, koliko trpe uboge sala-
torice vsled zadnje suše. Prijatelj nam
poroča, da je čul na trgu sledeči zna-
čilen izrek okoličanski: „Preje smo
pripeljali z vozom, pa smo komaj za
dva goldinarja stržili, zdaj pa prine-
sem v jerbasu, pa imam finfar!“ Sku-
benje občinstva je tako silno, da so
kupovalke naravnost ogorčene nad
tem odiranjem.

— **Tehnična predmeta za nor-**
malnotirno lokalno železnico
Ljubljana-Brezovica. Železniški mi-
nister je dal dovoljenje županu in
državnemu poslancu g. Ivanu Hri-
barju za tehnična predmeta za nor-
malnotirno lokalno progo od postaje
Ljubljana proge drž. železnice Ljub-
ljana-Trbiž skozi Vič in Podsmreko
do pripravne točke lokalne železnice
Ljubljana-Vrhnika pri Brezovici. Do-
voljenje velja za eno leto.

— **Ljubljanskemu prost. gasil-**
nemu društvu je v svoji oporoki
volila rajna gospa Marija Lorenc
hranilnično knjižnico. Sicer je majhna
vsota naložena, a vendar spričuje to
volilo, da je rajnika, ki tudi ni poza-
bila na Ciril-Metodovo družbo, vedela
ceniti pomen našega gasilnega dru-
štva.

— **Umrl je g. nadučitelj Jakob**
Cepuder v Hrušici pri Ljubljani
danes jutraj ob pol 7. Pogreb bo
jutri v nedeljo zvečer ob 7.

— **Zonophoni s slovenskimi pes-**
mimi. Urarska mojstra Fran Zajec
na Starem trgu in Milko Krapež
na Jurčičevem trgu imata v zalogi
plošče slov. skladb in pesmi za
zonophone. Dobe se med drugim tile
godbeni komadi: „Naprej“, „Mladi
vojaki“, Sokolska koračnica, „U boj“,
fantazija iz opere „Carione amaconke“,
medriga iz opere „Ksenija“ itd. Samo-
spevi (I. Povhe): „O treh ljubcah“,
napitnica iz „Rokovnjačev“, kuplet
postreščka iz operete „Nečak“, „En
starček je živel“ itd. Moški zbori
„Glasbene Matice“, „Ogljar“, „Kranj-
čičev Juri“, „Tički“, „Ko psi zala-
jajo“, „Stoji, stoji Ljubljana“, „Ob-
lačku“, „Planinska roža“, „Lahko noč“
itd. Zbore „Glasbene Matice“, „Slo-
venec sem“, „O mraku“, „Luna sije“,
„Ljubca povej, povej“, „Škrjanček
poje“, „Meglica“ itd. Slovenec, ki
imajo zonophone, opozarjamo, naj si
naroče slovenske plošče, ker je pač
sramotno, da bi se po slovenskih hišah
tudi še nadalje slišali na zonophonih
zgodij nemški komadi. Sploh pa sta
narodni tverdi Mirko Krapež in
Fran Zajec vsega priporočila vredni.

— **Slavnost desetletnega obstoja**
Rožne doline dne 2. avgusta utegne
postati, kakor priprave kažejo, pravi
narodni praznik. Desetletnica prve

delavske naselbine vojvodine Kranjske
se ne pramuje vsako leto, zato je
tudi Olespevalno društvo napelo vse
svoje moči in sestavilo za to pomembno
slavje obširen spored. Na predvečer
slavnostnega dne bo mirozov po na-
selbini, naselbina sama pa se odene
v slavnostno odelo in v mraku zažari
v sto in sto lučicah in čarobno krasni
razsvetljuje. Slavnostni dan pa se
uprizeri veselice v korist Olespeval-
nega društva, ki bo presegala valed
novega vsporeda vse dosedaj upri-
zorjene veselice. Tu bo zabave na
izbero; cvetlični kolesarski korzo, na-
stop slovečega atletičarja, rokoborba, ple-
zanje na visoki mlaj itd. skušali bodo
zadovoljiti v športnem osiru. Da se
boš pa prav od srea nasmajal, bosta
skrbela mlinar in dimnikar s komično
vratolomnimi produkcijami. Za telesni
blagor skrbi svetovno znani „Planinski
Janez“, moderna slaščičarna, ameri-
kanska peč za štruklje, vinarna i. dr.
Na potovanju skozi Rožno dolino,
utabore se — sam Bog nas varuj —
bašibozuki in otvorijo pravo turško
čajnico s prodajo omamljivega opija
slovitega Celavič-bega. Za vse o-
mogle posluje rešilna postaja doktor-
ja Vseznala z naravnost čudežno
učinkujočim „pulferčki“, kroglicami
in „flajštri“. V mraku se slavnostno
razsvetli v čarobnih barvah ves-
eljni prostor in odpre ob strani ognje-
nik, ki bo bruhal visoko v zrak raz-
nobarbo goroče trake, kroglice, kače,
zmaje, vzdigajoč ob tleh različna solnca,
ognjene vodopade itd. Ob tej razno-
vrstnosti sporeda bo porabilo gotovo
slavno občinstvo lepo prilichnost, pri-
hitele v mikavno Rožno dolino in z
mnogobrojnim posetom dokazalo, da
ve ceniti pomen redkega, prvega sla-
vja desetletnice, odkar je nastala prva
slovenska delavska naselbina. Dne 2.
avgusta naj velja geslo: Vse kar
narodno čuti, v Rožno dolino. —
Olespevalno društvo je ob tej priliki
izdalo knjižico, ki opisuje zgodovino
in nastanek prve delavske naselbine
na Kranjskem. Uredil je knjižico g.
A. Mehle.

— **Državna subvencija**. Mlekarska
zadruga v Selcah pri Kranju je do-
bila 1000 K državne subvencije.

— **Odlikovanje**. Ključavničar v
papirnici v Vevčah, g. Franc Co-
pič, je dobil za 40letno zvesto slu-
žbovanje častno svetinjo.

— **Prostovoljno gasilno društvo**
Vič-Glince priredi jutri v nedeljo
26. t. m. veliko vrtno veselico v pro-
slavo 60letnice vladanja cesarja
Franca Josipa I. na novo urejenem
senčnatem vrtu g. Ivana Jabačina
(prej Traun) na Glincah št. 3. Sode-
luje tamburaški klub „Zarja“ iz
Rožne doline. Vstopnina prosta. Pri-
četek veselice je ob 4. Na sporedu
je poleg godbe, srečolov, šaljiva po-
šta, koriantoli in ples. Spusti se ve-
likanski zrakoplov, zvečer se pa za-
žge umetalen ogenj. Čisti dobiček te
veselice se porabi v plačilo nove me-
hanične lestve, ki jo je društvo pre-
teklo leto kupilo. Ker so bile vese-
lice tega gasilnega društva občinstvu
vedno priljubljene in se za nedeljo
tudi pričakuje obilo zabave, se ob-
činstvo vlnudno vabi k udeležbi. Ka-
kor je razvidno iz današnje inserata,
bo preskrbljeno tudi za točno in do-
bro postrežbo. Veselica se vrši ob
vsakem vremenu. Prostora je za 500
oseb.

— **Slavnosti povelodom cesarskega**
jubilaja na Bledu 1903 v korist
blejskim pogorelcem in zdravniškemu
fodu. Dne 26. julija: tombola v
zdraviškem domu, začetek ob 4. uri
popoldne. Dne 2. avgusta: bazar v
zdraviškem parku, začetek ob 4. uri
popoldne. Dne 5. avgusta: akademija
v zdraviškem domu, začetek ob pol
9. uri zvečer. Spored: Pozdrav, gle-
dišče, žive slike, godbene in pevke
točke, narodni zbor. Dne 9. avgusta:
regata, smer k Mallnerju, začetek ob
4. uri popoldne. Oglaš sprejema iz
vlnudnosti g. Oton Wölfling do dne
7. avgusta 12. ure opoldne. Dne 11,
12. in 13. avgusta: tenis-turnir na
tenis prostori v zdraviškem parku.
Oglaš sprejema iz vlnudnosti gos-
pod Oton Wölfling do dne 8. av-
gusta 12. ure opoldne. Dne 15.
avgusta: cvetlični korzo po jezeru
pred zdraviškim ladiščem, začetek ob
5. uri popoldne. Tri najlepše ozalji-
šane lažje dobe častna darila. V pro-
slavo rojstnega dne Nj. Velicanstva
cesarja: Dne 17. avgusta: razsvetljava
na jezeru, umetni oženj, vojnja z
razsvetljenimi čolni; začetek ob 8.
uri zvečer. Dne 18. avgusta: sla-
vnostna maša v župnijski cerkvi, za-
četek ob 10. uri popoldne. Plesni
venc v zdraviškem domu, začetek
ob 9. uri zvečer. — Slavnostni odbor.
— Na Bledu, dne 16. julija 1903. —
Priobčujemo ta spored v nadi, da
bodo tudi izvenblejski krogi prihajali
na te slavnostne prireditve z ozirom
na dobrodelni namen in ker bodo
nudile mnogo zabave in razvedrila.

— **Nesreča pri vožnji**. V četrtek,
dne 23. t. m. sta šla brata Novak iz
Laš, občina Dvor pri Žužemberku,
v gosdove „Cink“ po hode. Nasaj
grede je zagledal mlajši brat, 12letni
Japelj Novak v hosti lepe maline.

Ker jih ni utegnil obirati, je narezal
dobro obložen vej in hitel k vozu.
Pri ovinku je hotel vreči maline na
voz, pa mu je spodletelo, padel je
tar s glavo savri težko obložen voz.
Bil je v malo trenutkih mrtev. — Ta
nesreča je že druga v 14 dneh. Pred
kakimi 14 dnevi se je povozil 14letni
Nace Pečjak, toda ne smrtno. Vozil
je deske s dvorske žage na železni-
sko postajo Straža-Toplice. Po poti
ga je solnce omamilo in se mu je
začelo dremati. Ker je stopje spati ne-
prilichno, vsedel se je na oje ter
kmalu zadremal. Toda samo do pr-
vega kanala. Pri kanalu je odletel
pod voz in kolo mu je dva prsta na
levi roki odrezalo, druge pa zmečkal.
Prepeljali so ga v novomeško bolniš-
nico. — Vozniki pazite pri težko ob-
loženih vozeh, ker nesreča ne po-
diva.

— **Nova planinska kočna na Be-**
gunjški se vesle slabega vremena
ni mogla slovesno otvoriti dne 19. t.
m. Toda vkljub skrajno neprijetnemu
vremenu, kajti deževalo je skoro ne-
pretrgoma od sobote od 4. popoldne
do nedelje zvečer, je prihitelo k novi
koči do 100 planinaric in planinarjev.
Med udeležniki smo opazili c. kr.
dež. šolskega nadzornika Levca s
hčerkama in sinovoma, dr. Kušarja
s soprogo iz Kranja, iz Trsta sta
prihitela zna turista dr. Pretner in
J. Knafelo, celo daljna Dolenjska
je poslala svojega zastopnika, zna-
nega botanika nadučitelja Justina,
ki je imel izvanredno srečo, da je
našel neko novo cvetko iz vrst cen-
tifolij, a tudi Ljubljana je poslala
lepo število svojih junakinj in juna-
kov. Ob 9. zvečer v soboto se je
žgal pri koči ogromen kres, a ben-
galščina razsvetljava v pozni noči je
pričala, da biva tu okrog še krepak
rod, ki je pripravljen braniti svojo
rodno zemljo proti tujcem. — Slo-
vensna otvoritev te kočne se vrši pri
vsakem vremenu dne 2. avgusta t. l.
ob 11. popoldne po napovedanem
sporedu. Posebnih vabil odbor ne bo
razpošiljal, temuč kliče vsem hribo-
lascem: na gore, na gore, na strme
vrhe, tja kliče in miče in vabi sree.

— **Novo slovensko obrtno pod-**
jetje. Piše se nam iz celjske okolice:
Umetno in stavbno kamnoseško pod-
jetje v zvezi s kiparskim ateljejem
je otvoril kamnoseški mojster Vinko
Čamerik v Zavodni tik Celja,
5 minut oddaljeno od kolodvora celj-
skega.

— **Poročil se je** danes g. Aloj-
zij Pirkovič, adjunkt c. kr. priv.
južne železnice v Divači z gospodično
Anico Wiessl. Iskreno čestitamo!

— **Sinica v osirju**. Minoli teden
se je dogodel v Št. J. na Dolenjskem
sledeči slučaj, ki utegne marsikogar
zanimati. Na oboju pri svilih tik
pod slamnato streho so si bile na-
pravile ose kakor drobna buča velik
osir, kjer so bile varne s svojo za-
lego vred pred vremenskimi neprili-
kami. Osir, podoben sivemu otro-
škemu klobuku, pa je začel živo za-
nimati sinico, ki je pobirala po bli-
njem drevu škodljivj mršes. Sinica
— ne bodi nemarna — hajdi nad
čudovito prikazen. Po bliskovo se
je zakropila v osir, da so kar plah-
tice frčale po zraku. To pa je bilo
osam vendar preveč, vse razkačene
jo usmde na plano potem pa kar v
sinico. Revica se ni nadejala takega
navala, toda naglo je izprevidela ne-
varnost, ki ji preti. Našopirila se je
torej kakor kolkja in zletela v gosto
bližnjo trto, kjer se je skrila pred
razljučeno druhaljo os. — Ose so
razdejani osir v treh dneh popol-
noma popravile in prenovile, sinica
pa jih najbrže ne pride nikdar več
dražiti.

— **Nemška šola v Slovenski Bi-**
stnici. Izpod Pohorja se nam piše:
Poročali smo vam že, da stavijo s
pomočjo „Schulvereina“ in celo Nem-
cev iz rajha — tako sploh praktič-
raje pri nas na slovenskem Štajer-
skem! — nemško šolo v Slovenski
Bistrici. Ker kočejo to šolo že
letos v jeseni kot trirazrednico
otvoriti, a jim v to nedostaje otrok,
zato se je uprizerila prava gonja na
otroke slovenskih staršev. To-
zadevno kar besno delajo naši Nemci,
celo taki z italijanskim imenom. Pri-
tem pa se najbolj odlikuje naduč-
itelj in vodja slovenjebistri-
ške slovenske ljudske šole,
Franjo Kolletnig. Ali res ni
nikogar, ki bi temu mozu, ki tako
vzorno dela proti lastni šoli,
malo pristrigel peroti?

— **Pohorja n.**
Dne 24. julija: Glede
vaše notice o nakupu hotela Terschek
vrnila se je tiskovna pomota. Kupna
cena ni bila 100 000 ampak 130 000
kron. — Celjski Nemci so silno po-
parjeni, da je ta posest prišla Slo-
vencom last, ter kar ne gre jim v
glavo, da je mogel to storiti mestni
odbornik Terschek. Je že tako:
sila kola lomi! Opetovano smo že
pisali, da celjski matadorji s svojim
„Deutsches Haus“ bojkotirajo nemške
ostirje. Terschek je prva žrtev
tega bojkota. A on ne ostane
edini. Zdj se tolažijo, da bode v

„D. Haus“ in „Hotel Stadt Wien“
odslej prenočevalo več potnikov,
češ, v „bindi hotel“ nemški potnik,
pa če je tudi Žid, ne more zahajati.
Mi pač mislimo, da je potniku-tujcu
vseeno, kdo je imejitelj gostilne, če
je le sicer dobro spravljen. Sicer pa
„trošt“ tudi nekaj velja!

— **Jubilajna razstava v Pragi**.
Slovensko trgovsko društvo „Merkur“
opozarja svoje člane in člane bratskih
društev, z ozirom na v Ljubljanski
dnevnikih objavljen oklic trgovske in
obrtiške zbornice v Ljubljani, na
posebni vlak v Prago k jubi-
lejni razstavi. O razstavi sami
smo poučili društvenike na sestankih
in po „Slov. trgovskem Vestniku“,
zato se nam ne zdi potrebno še enkrat
opozarjati društvenike na užitek in
korist, ki ga bo razstava nudila.
Omenjamo le, da sta za obisk dolo-
čena 15. in 16. avgust t. l. Vožnja v
Prago in nazaj bo stala III. razred
21 K, za II. razred približno 41 K
in za I. razred približno 70 kron.
Društvenike vabimo, da se te ugodne
in cene prilike poslužijo ter v kar
največjem številu polete v Prago na
razstavo. Prijave z denarjem za vož-
njo je zadnji čas do 30. julija
t. l. dopoldne poslati trgovski in
obrtiški zbornici. Izvenljubljanskim
udeležnikom naznanjamo, da, kakor
smo poizvedeli pri trg. in obrtniški
zbornici, bo le ta poskrbela za to, da
bo vlak v vseh krajih, v katerih bi
vstopilo primerno število izletnikov,
postal. Slednjič še omenjamo, da se
posebni vlak priredi le, če se priglasi
najmanj 300 udeležnikov. O podro-
bnostih bomo poročali pozneje potom
časopisov.

— **Delavska zavarovalnica proti**
nezgodam v Trstu. V razsodišče te
zavarovalnice je poklican namesto
odstopivšega zdravnika dr. Brunnerja
za ostalo funkcijo dobo dr. Ivan
Tamaro, višji okrajni zdravnik v
Trstu, za njegovega namestnika pa
okrajni zdravnik dr. Karol Franzin
v Trstu.

— **Strašno žaljenje Italijanstva**.
Pri Sr. Ani pri Trstu ima neki na-
jemnik kosa, ki večkrat udarja iz
svojega grla slovensko koračnico:
„Naprej zastava slave!“ Blizu stanuje
pa krčmar Paulo Cociaio (puro san-
gne italijano), magistratni sluga in
zagrozen Italijan. Temu možu nikakor
ne ugaja kosova pesem, zato je šel
k gospodarju ter ga prosil, naj mu
tistega malega tenorista proda. Na
vprašanje, čemu mu bo kos, odgovoril
je Paulo: „Izpustim ga na svobodo,
jezi me, ker je ta kraj, že ves okužen
radi njegovega smrdljivega petja.“
Ubogi Paulo! Preveč milosti! Takega
groznega zločinca, ki s svojim „smrd-
ljivim“ petjem okuža zrak, hoče pu-
ščati na svobodo! Zakaj bi ga ne
obsodil na vešala? Kos na vešalih, to
bi bil prizor za bogove v večno čast
in slavo žaljenega italijanstva, če ga
pa ne obsijo, ga naj bi pa vsaj are-
tirali, kot so zadnjič nekega Slovenca,
ki je igral na orgljice slov. pesem.

— **Koliko se je przdalo tobaka**
v prvi polovici leta 1907. Izvestja
finančnega ministrstva poročajo, da se
je v prvi polovici l. 1907 prodalo v
avstrijski državni polovici vsehvi li-
mito tobak in tobaki ekstrakt, za
107.488.185 K (— 39.023 K nego v
prvi polovici 1906) izdelkov splošnega
tobačnega prodajnega tarifa, za
7.217.530 K (+ 474.907 K) izdelkov
specialitetnega prodajnega tarifa
(režijski in uvoženi izdelki), za 1140 K
(+ 420 K) odpadkov v tuzemstvo,
za 1.968.541 K (— 845.337 K) v ino-
zemstvo, skupaj torej za 116.675.405 K
(— 409.033 K). — Iz splošne prodaje
se je največ razpečalo na Češkem
(28 51 milijonov, Nižjem Avstrijskem
(26 39 milijonov) in Gališkem (15 70
milijonov komadov). Iz specialitetne
prodaje se je največ razpečalo na
Nižjem Avstrijskem (3 08 milj. proti
2 97 milj. lanskega leta), na Češkem
(1 26 milj.: 1 18 milj) in na Gališkem
(1 05: 0 94 milijonov komadov). Smotk
in svalčic splošnega prodajnega tarifa
se je prodalo: Smotk: Regalitas
1.374.900 komadov (— 10 514); tra-
bukos 15.191 574 kom. (310 811); bri-
tanik 14.314 078 kom. (— 315 194);
panetelas 2.138 800 kom. (— 54 244);
operas 3.132 075 kom. (+ 146 043);
kuba-poriorik 77.797 730 komadov
(— 3 414 827); rositas 3.389 700 kom.
(— 374 793); portorik 99.347 645 kom.
(+ 2 049 867); finih vržink 82.641 450
kom. (— 238 172); brazil. viržink
6.927 800 kom. (+ 237 773); meša-
nih inozemk 226.329 945 komadov
(— 13 880 570); kratkih tuzemk
44.110 239 komadov (— 4 585 797).
Skupaj 576.695 936 komadov
(— 20 751 239). — Svalčice se je
prodalo: Nil 2.562 046 komadov
(— 84 065); stambul 1.341 126 kom.
(— 56 699); sultan 34.624 063 kom.
(— 5 427 448); memfis 67 846 680
kom. (+ 10 047 355); dam 163.991 837
kom. (+ 5 996 903); hercegovina
6.010 534 kom. (— 517 091); sport
1.110 047 486 kom. (+ 112 254 147);
donav 7.750 150 kom. (— 4 827 764);
dalmatink 5.994 350 kom. (+ 2 120 900);
jenidke 2.954 382 kom. (— 549 718);
gram 552 016 519 kom. (— 44 251 731).

viršinskih 2,140.500 kom. (— 369.443); ogrskih 96,100.894 kom. (— 7.220.318). Skupaj 2.053.380.033 komadov (+ 67.115.478). — Zanemimo je, da pada kosum smodk, dočim se kosum svačio rapidno dviga. Znamenje časa!

Legar razsaja epidemiočno v Zatični in okolici. Več oseb leži. Odredile so se varnostne določbe, da se bolezen ne razširi.

Prebivalstvo Avstrije 1. 1907. Začetkom preteklega leta je bilo, kolikor se je dogajalo na podlagi preseljevalnega koeficienta, na nižjem Avstrijskem 3.401.574 oseb, na Zgornjem Avstrijskem 853.821, na Solnograškem 209.004, na Štajerskem 1.415.620, Koroškem 374.923, Kranjskem 518.956, Trstu z okolico 196.952, Goriškem in Gradiščanskem 244.487, Istri 369.464, Tirolskem 893.797, Predarl-skem 139.951, Češkem 6.610.594, Moravskem 2.553.405, Šleziji 736.996, Galiciji 7.817.005, Bukovini 783.252, Dalmaciji 625.948, skupej torej 27.725.749. Kjer je izseljevanje precej veliko, n. pr. v Galiciji, Bukovini, Kranjski in Dalmaciji, so navedena števila vsekakor nekoliko previsoka.

„Schulverein“ je lansko leto razdelil v pomembnevalne svrhe v Avstriji 398.737 K 5 v.

Toča je pobila zadnjo soboto v šmarnem okraju na Štajerskem okrog Žusma in Sv. Štefana. Napravila je veliko škodo po vinogradih in polju. V nedeljo je pobila okrog Pesnice nad Mariborom. Vinogradi so uničeni, tudi na sadnem drevju je mnogo škode. V sredo je pa padala toča po vinogradih okrog Sv. Lenarta nad Laškimi trogom.

Po nesreči ustreli lastnega otroka V Rovinju je posestnik Peter Benussi po nesreči ustreli s samokresom lastnega sina, ko je jemal v roke or. ž.e.

Ustrelil se je v Celovcu bivši gostilničar Juri Walcher.

Zaprli so v Šmartnem pri Beljaku gostilničarja Elizo Vran, češ, da je pred dvema letoma začela gos-podarsko poslopje in ledenico.

Jesihove esence je pil v Tstu 47letni zidar Jakob Simon, a mu je zdravnik še rešil življenje.

Nesreča. 59letnemu delavcu Antonu Večniku v Trstu je padel 2 stota težek zabo na noge in ga seveda težko ranil.

Nova vrsta cigaret. Z 18. avgustom se vpelje poleg imenovane vrste cigaret z imenom „cesar“ še druga vrsta z imenom „Koronas“ kot specialiteta z zlatim ustnikom. Cena ji še ni določena.

Tatvina. V kemični tovarni na Selu je bila sredi pri nočni službi od 6.—8. zvečer ukradena strojniki cela plača z zavitek vred iz obleke, ki jo je obesil na steno. Želeti bi bilo, da bi tatu prišli na sled. Obleka uslužbenecov pač mora viseti po stenah, ker za njo ni nobenih shramb.

Opatijske novice. Velika zabava ob priliki obnove zboru istrskega učiteljskega društva „Narodna prosveta“ v Opatiji. V soboto, dne 18. julija je imelo to učiteljsko društvo letni občni zbor v Opatiji, h kateri priliki se je zbralo lepo število učiteljev iz vseh delov Istre. Na čast gostom je bila v nedeljo zvečer zabava, pri kateri so igrali otroci tukajšnjih hrvaških šol glavno vlogo, in to tudi izvedli v vsakem pogledu pač mojstrski, za kar gre hvala v prvi vrsti našim učiteljem, ki se ne strašijo truda za pripravljanje otrok za take slušaje. Občinstva je bilo toliko, da je bila obširna dvorana natlačena polna. Po predstavi in petju je bil ples, in mladi svet se je ob sviranju volosko-opatijske godbe vrtel po mili volji, kakor v sredi pusta. Pri tej priliki se je zopet opazilo, kako smo slabo preskrbljeni z našimi prostori za take slušaje. Društvo za kupovanje zemljišč v Voloski-Opatiji je nakupilo še pred davnim krasnih zemljišč, posebno tako zvano Kozuličovo, katero mesto je kakor nalašč za hotel, v katerem bi se morali nahajati tudi prostori za razna narodna društva in za zabave. Ali ne bi bil še zadnji čas, da se naši prvaki, ki so tudi v predsedništvu tega društva, premaknejo in ukrenejo potrebno, da pride čim prej do zidanja za naše okolnosti tu prepotrebne palače, ki bo nosila gotovo lepe obresti. Torej na delo! — Ravnatelj družbe hotelov „Wagon Lit“ v Opatiji je postal na mesto prejšnjega ravnatelja Crocia Josip Marschall. — Kaj je s slovenskim časopisom v bralni sobi Opatijske lečiliščne komisije? V tej bralni sobi, ki je na razpolago vsem gostom, ki prihajajo v Opatijo, se dobe vsi listi in še celo takih narodnosti, ki so po gostih malenkostno tu zastopane. Dasi pride veliko Slovencev kot gostov v Opatijo, vendar se še do danes ni zdelo potrebno naši slavnj upravi lečiliščne komisije, da bi naročila enega ali dva slovenska lista. Prosimo vljudno tem potom v

imeni slovenskih gostov, da se naroči vsaj „Slovenski Narod“ kot največji slovenski list. — Tujci v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1907 do 15. julija 1908 27.095 oseb, od 9. do 15. julija 1908 jih je prišlo 981, a 15. julija 1908 je bilo v Opatiji nastanjenih 2810 gostov.

Zaklale se je v mestni klavnici ljubljanski od 5. julija do večerji 12. jul. 75 volov, 6 krav, 6 bikov, 1 konj, 111 prašičev, 214 telet, 29 koštrunov in koslov in 5 kozličkov; zaklane živine se je vpeljalo 2 prašiča, 11 telet, 3 kozlički in 241 kg mesa.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 12. julija do 18. julija 1908. Število novorojenčev 17 (= 22 10/100), mrtvo-rojenčev 2, umrlih 23 (= 29 90/100), med njimi so umrli za jetiko 2 (1 tuje), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 20. Med njimi tujcev 10 (= 43 47/100), iz zavodov 16 (= 69 13/100). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatico 2, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 1, za ušesom 2.

Vojaški koncert se vrši jutri popoldne na Koslerjevem vrtu.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Rop v Šiški. Beračeve skrivnosti. V sredo ob 9. zvečer je prišla na orožniško postajo v Šiški 43letna Ivana Manenškova iz Velike Lašne pri Kamniku ter ovadila, da je bila pred pol ure blizu „Slepega Janeza“ od dveh neznanih moških napadena in oropana 70 K denarja. Orožništvo je takoj ukrenilo vse potrebno in spoznamo z drugimi varnostnimi oblastmi intenzivno sledilo po roparjih, kajti bati se je bilo, da bi se ropi na ti cesti, kjer gre vsako uro mnogo posameznih ljudi, ne ponavljali. Tudi ženske, ki hodijo tam, so bile že v strahu, da se jim ne prepeti kaj takega. Ker je zadeva nekam čudno izgledala, so žensko zaslišali še drugi dan. Ostala je pri prejšnji trditvi in kazala udarce, ki sta ji jih prizadela roparja. Pozneje pa je iz ropa napravila poskušeno posilstvo, za denar pa je dejala, da ga je najbrže kje izgubila. Naposled pa tudi to ni obveljalo in je obe izjavi prekliala, češ da ji je one udarce prizadel mož, ki hodi okrog s fonografom in mu je naposled ušla. In to je bilo tudi resnično. Par dni pozneje, ko je mož prišel po svojem zaslužku v Šiško in o napadu izvedel, se je šel o resnici informirat. Povedal je, da jo je res on naklestil in sicer občutno. Ko sta bila namreč na Brezju in je mož, ki je neki skoz in skoz poštenjak, služil s fonografom vsakdanji kruh, si je ljubezna ženka privoščila maleko veselja s tem, da je šla v „tuj zelnik“ in se z nekim kraljevim beračem, ki dan na dan moleduje tam božjepotnike in dviga roke proti nebu tožče svojo siromaš-čino in nadlogo, ter totu usmiljena srca proseč jih pomoči, pečala pre-daleč čez zakonsko zvestobo. Ko je mož svojo golobličico v tem kritičnem položaju zasačil, jo je dobro našvrcal, in ker ji niso močeve batine tako ugajale, kakor beračeva ljubezen, mu je dala slovo in prišedši do Šiške, si izmislila rop, odnosno posilstvo. Mesto „roparjev“ je orožništvo utaknilo sedaj v zapor „oropanko“, ženske pa, ki imajo po ti cesti posla, zopet prosto dihaljo.

Vojak — tat. Pred kratkim smo poročali, da je prostak tukajšnjega 27. pešpolka Ivan Schaffer ukradel nekemu »Amerikancu« v Kolodvorskih ulicah 900 K denarja in tri ure. »Amerikane« je dobil svojo lastni-no nazaj, Schafferja pa je vojaška oblast utaknila v disciplinarni zapor, kjer mu pa menda ni posebno ugajalo, kajti iskal je prilike, da bi se rešil in res se mu je danes ponoči posrečilo, da je dal slovo celice in za-žvižgal v zlato prostost. Dosedaj so ga iskali še zaman, ker jo je najbrže odkuril na deželo. Iz celice je ušel v vojaški obleki, a se je zunaj skoraj gotovo preskrbel s civilno.

Danes popoldne se je povrnil iz strelnih vaj iz Begunj tukajšnji ba-taljon domačega c. in kr. 17. pešpolka.

Zamenjava v vlaku. Mladenič, ki je v nedeljo, dne 11. t. m. v Škofji Loki izstopil iz vlaka, odhajajočega ob 10. uri 40 minut po noči iz Ljubljane, zamenjal je svoj zavitek z zavojem, v katerem je bilo perilo, čevlji ter pokojninska knjižica glaseča se na domobranskega poročnika Edvarda Repovša. — Dotičnik se tem potom opozarja, naj odda zame-njani zavoj občinskemu uradu v Škofji Loki, kjer dobi svoj zavitek.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo v Heb 30 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Neka da-ma je izgubila zlato brožo z biseri in briljanti vredno 40 K. — Delavčeva žena Marija Kožinčeva je izgubila

zlat uhan. — Šolski učenec Anton Petrovič je izgubil 5 K vreden pas, ji bič. — Hlapec Iv. Höfferl je na-šel ročno tehtnico. — Delavka Frančiška Anžičeva je našla srednjo vsoto denarja. — Šolska učenka Ivana Fritzova je izgubila ročno torbico, v kateri je imela nekaj čipek. — Frančiška Lozejeva je izgubila rjavo de-narnico z manjšo vsoto denarja. — Neka gospodična je izgubila zlato brožo z granati in srebrno pozlačeno verižico, neka druga pa usnjato de-narnico, v kateri je imela bankovec za 10 K, ključ in sliko. — Posestni-kova žena Frančiška Šmidova je našla denarnico z manjšo vsoto de-narja.

6. september ali nedelja pred Malim šmarnom letos ???

Drobne novice.

— Nesreča v predoru. V predoru Löttschberg pri Kanderstegu v Švici je o priliki razstrelbe v rov udrila velikanska z vodo prepojena morena in pod seboj zadušila 25 laš-kih delavcev. Prvotno se je mislilo, da se je udrila voda, kasneje pa se je izkazalo, da je nesrečo povzročila mo-rena.

— Zastrupljen vodnjak. V Leer-gravu na Jütlandschem je vsled uživanja zastrupljene vode nevarno obolelo 34 rodbin. Tri osebe so že umrle, osem se jih bori s smrtno. Su-mi se, da se je zgodil zločin.

— Povožen parnik. Parnik »Goeteborg« je v noči na 24. julija povozil krajevni parnik »Balkelaget« in ga čez polovico prerezal, da se je takoj potopil. Na »Goeteborgu« je bilo 22 potnikov, ki so izvečine vsi utonili.

— Strela udarila v vojaško tabo-rišče. Med hudo nevihto je treščilo v vojaško taborišče pri Havrisburgu (Arkansas, Sev. - Am.) in ubilo tro-je mož nacijske garde, 26 pa jih ranilo.

— Princeza Henrika saksonsko-weimarskega so včeraj radi zaprav-ljivosti dali pod kuratelo. Njegovi dolgovni znašajo šest milijonov mark.

— Proti dvornemu svetniku Kl-stlerju, ki je znan iz Eulenburgeve afere, se sodniško ne bode postopalo, ker ni povoda za to.

— Grofu Zeppelinu nameravajo nemška mesta podariti 6 1/2 milijona mark, to je 10 fenigov od prebival-ca.

— Memoari gospe Viljemine Wölfling so izšli. Vsebinska je že zna-na iz izvlečkov in oznanil. Večinoma so to nediskretnosti v slogu kolpor-tažnih romanov. Opisujejo življenje gospe Wölfling dotlej, ko sta s so-progom prišla v Curih.

— Darmstadtški brzovlak se je na postajališču v Frankfurtu s toliko silo zaletel v odbojno kozo, da se je stroj globoko zaril v zemljo in da je bilo lahko ali težko ranjenih 17 oseb.

— Bleriotov aeroplan je pred-včeraj ob poizkušni vožnji nad več-bališčem Issy pri Parizu zgrabila vihra in ga docela razdejala. Bleriot sam je ostal nepoškodovan.

— Roparji so oropali cerkvi v Aubazinu in Bordu na Francoskem in odnesli polno cerkvenih posod, med temi tudi omarico za sv. ostan-ke, vredno 30.000 frankov.

— Solingenska banka ima 9 mi-lijonov mark podbilance. Bančne prokuriste so aretirali.

Razne stvari.

* Ubogi papež! V katoliški cerkvi je vedno dosti jubilejev. Tudi 17. septembra bo eden, in sicer papežev. Ubogemu vaticanskemu jetniku ho-čejo ta dan »verni« katoličani izka-zati svoje spoštovanje s tisočaki in milijoni. Za tisto jubilejno mašo so že nabrali 50.000 lir, za kelih, ki ga bo takrat rabil, pa 30.000 lir. Gotovi ljudje so kar prismuknjeni, ko išče-jo tisočakov za ubogega »sv.« očeta. Kristus je rekel, da kdor hoče nje-mu služiti, mora zametavati svet in njega bogastvo. Ta nauk so njegovi namestniki oskrnili in je v veljavi samo še za dobro katoliško ljudstvo, ki redi in pase s krvavimi žulji pa-peža in škofo.

* Otročja ljubezen. Newyorški »Glas Naroda« piše: V našem mestu je včeraj otročje sodišče storilo ko-nec romanu, čigar glavni oseb sta bila 12letna deklica in 14letni deček, koja sta si bila po srcih in dušah ena-ka. Jedva, da se je v minolemu tednu končala šola, že je 14letni Jos. War-nicke odvedel svojo ljubico, 12letno Annie Martiš. Oba sta se odpeljala s parnikom na Atlantic Hinghlands in praznik proglašenja neodvisnosti sta skupno prebila na Long Bran-ču. Josip pa je imel le majhno vso-

tico denarja in ker je na Long Bran-ču vse drago, jima je kmalu pričelo denarja pomanjkovati in tako so se srečne ure kmalu končale. Z drugim parnikom sta se potem odpeljala na Bloomfield St. in tu ju je prišla po-licija. Pred sodnikom je mali srčni tat izjavil, da je listke za vožnjo s parnikom našel in da je radi tega s svojo deklico napravil le mali izlet. Ko sta se hotela vrniti domov, sta parnik zamudila in radi tega sta ostala na Long Branchu. Sodnik je oba izpustil in jima ukazal, da se ne smeta več ljubiti.

Književnost.

— »Narodna založba« je izdala novo knjigo in sicer roman »Bro-d-kovski odvetnik«. Ta roman je spisal znameniti češki pisatelj Vaclav Beneš - Šumavsky in je ž njim v največji meri pripomogel k narodnemu prerojenju Čehov na Mo-ravskem. Roman ni samo velezani-miv zaradi svojega dejanja, nego tu-di zaradi svoje narodnopolitične ten-dence. Ta roman je interesantna sli-ka iz življenja, slika, ki nam pred-očuje narodne boje. Razmere, ki so popisane v tem romanu, so prav ta-ke, kakor jih imamo dandanes na Slovenskem. O knjigi priobčimo se-veda posebno oceno in se za danes samo omejimo na to, da jo toplo priporočamo, 186 strani obsežna knjiga velja samo 1 K 50 v s pošto.

Telefonska in brzojavna poročila.

Oficijalno naznanilo turške vlade.

Budaj, 25. julija. Turška vlada je sredi brzojavno obvestila tukajš- no turško poslanstvo, da je sultan dal državni konstitucijo.

Poljaki na praški razstavi.

Praga 23. julija. Danes zvečer pride v Prago 300 Poljakov iz Varšave. V Pragi se pripravljajo na si-jajen sprejem. Poljaki so bili na vseh postajah od češkega prebivalstva navdušeno pozdravljeni. Med ude-leženci izleta se nahajajo; knez Lubomirski, knez Sviatopolk Mirski, grof Samolski, grof Later, grof Lu-bimski, grof Potocki, knez Radziwil in slavni poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz.

Rusko-poljsko pobratimstvo v Lvovu.

Lvov, 25. julija. Banketa na čast ruskih delegatov na praški kon-ferenci so se udeležili podžupan dr. Rutowski, katoliški nadškof Teodo-rowicz, knez Lubomirski, ruski gene-ralni konzul Kulovski in več vse udeležencev prof. Delegete je pozdravil dr. Rutowski. Na banketu so govorili iz-med Rusov grof Bobrinski, Vladimi-rov in Gižickij, izmed Poljakov pa dr. Grek in vseučiliški profesor dr. Balzer. Vsi so naglašali poljsko-rusko bratstvo in potrebo slovanske vzajemnosti na podlagi enakosti in svobode vseh slovanskih narodov. Ruski delegatje so slovesno obljubili, da bodo doma z vsemi močmi delo-vali na to, da se doseže sporazum-ljenje med Rusi in Poljaki.

Vtisk o turški konstituciji v Sofiji.

Sofija, 25. julija. Vest o podelitvi ustave na Turškem je napravila na tukajšnje politične kroge globok vtisk in je bila povsodi sprejeta z odkritosrčnimi simpatijami. V politič-nih krogih se sodi, da bo podelitev ustave blagodejno vplivala na revo-lucijonalno gibanje v Macedoniji.

Mobilizacija na Bolgarskem.

Carigrad, 25. julija. Alarmujoče vesti o splošni mobilizaciji na Turškem so po došlih informacijah bolgarske vlade popolnoma brez podlage.

Osvobodeni turški politični zločinci

Solan, 25. julija. Guverner je včeraj oficijalno razglasil, da je dana ustava. Med prebivalstvom vlada velikansko navdušenje. Oblasti so iz-pustile iz zaporov vse politične zlo-čince.

Bodoča večina v turškem parla-mentu.

Carigrad 25. julija. Večina v parlamentu bodo brez dvoma imeli Mladoturki, zato bo imela vlada, ako bo sestavljena iz reakcionarnih ele-mentov, zelo težko stališče. Ni torej izključeno, da bo ta parlament za-dela ista usoda, kakor državni zbor, sklican 1. 1877.

Dijete turških poslancev.

Budaj 25. julija. Dijete turških poslancev bodo znašale približno 1100 kron na mesec, člani senata bodo dobivali še enkrat toliko.

Volitve v turški parlament.

Carigrad, 25. julija. Vlada je obvestila vse guvernerje in mutesarife, da bodo volitve v parlament čez dva meseca in jih posvala, naj nomodoma izvrše vse potrebne predpriprave.

Angleška popušča.

London, 25. julija. Vspričo ne-pričakovanih dogodkov v Turčiji je

angleška vlada sklenila, da za sedaj umakne del svojih reformnih predlo-gov glede Makedonije.

Stolypin ne obišče Bülowa.

Berolin, 25. julija. Oficijozni listi dementujejo vest o sestanku ruskega ministrskega predsednika Stolypina z nemškim kancelarjem knezom Bü-lowom.

Turški častniki na čelu revolucionar-nega gibanja.

Kolonija, 25. julija. V Skoplju so se vzpričo vesti, da je podeljena konstitucija, zbrali na posvetovanje ter sklenili, da mora poveljujoči ge-neral nemudoma odstopiti in zapu-stiti mesto. Častniki so na to genera-la prišli in ga odvedli na kolodvor.

Drinopolje, 25. julija. Vsi čast-niki tukajšnje posadke so se pridru-žili mladoturškemu gibanju.

Padee velikega vezirja Ferid paše. Frankobrot, 25. julija. Iz Cari-grada javljajo: Padee prejšnjega velikega vezirja Ferid paše je po spešilo dejstvo, da že dlje časa ju-stični minister in minister za no-tranje stvari nista hotela priti v no-beno dotiko z vezirjem. Imenovana ministra že pol leta nista prišla k no-beni seji ministrskega sveta.

Avstrijska specialiteta. Na železod bo lehačim ljudem priporočati je porabo pri-stnega „Mollovega Seidlitz-praska“, ki je pre-kušeno domače zdravilo in vpliva na želo dec krepilo ter pospešuje na prebavljen-je in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DINAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-parat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

5 35—10

Edino risten je samo
THIERRYJEV BALZAM
seleno NUNO kot varstveno znamko. Razpošiljam najmanj 12/2 ali 6/1 ali pat. potov. rodb. steklenico za 5 K. Zavojujna zastoj.
Thierryjevo centifolijsko mazilo
Razpošiljam najmanj 2 skatli K 3-60 Zavoju. zastoj.
Povod priznani kot najboljši domači zdravili proti elobostim železod, goredi, krcem, pokodnam, ranam itd. — Naslov za naročite in denarne nakaznice: A. Thierry, lekarna pri angeli varhu v Pregradi pri Rogatcu. 1359—15
Zaloga v vseh lekarnah.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborne deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. i steklenica z navodom 1 K. Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšje sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno ozanite, ker je res hvale vredno.

Leopold Šangl, mestni tajnik.

Metlika, 28. aprila 1908.

Dož. lekarna Mil. Leustoka
v Ljubljani; Resljova cesta št. 1
Zalog novozgrajenega Fran Jožetovega
jubil. mostu. 25 30

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metod. Dr. R. Karba, zdravnik na Vranskem in L. Schwentner, knjigotrdlec v Ljubljani 15 K, mesto cvetk na krsto gospodične Fani Sen-takove na Vranskem. — G. Anton Gus-nadučitelj v Dolu pri Hrastniku 10 K, mesto venca [na grob gospe Jos. Vodušek, soproge c. kr. okr. šolskega nadzornika v Trbovljah. — G. Fr. Dekleva iz Slavine pri Postojni 260 K, kot popust vsled pomote pri nje-govem oznanilu. — Skupaj 2760 K. — Srčna hvala! Živeli!

Zahvala.

Gospod Leopold Blumauer, go-stilničar v Ljubljani je vso, za časa njegove bolezni pripadajočo mu pod-poro, v znesku 128 K, podaril moj-sterski bolniški blagajni gostilničarske zadrage, za kar se mu tem potom izreka najtoplejša zahvala.

Ivan Tosti
načelnik.

Zahvala.

Kobalski zlet v Kostanjevici, ki so ga priredili dne 19. t. m. sokolska društva iz Novega mesta, Brežic in Krškega, je bila tako sijajna narodna manifestacija, kakršne naše ljudstvo še ni bilo deležno. Spomin in želim te slavnosti ostane trajen, kakor ostane trajna ljuba kostanjevška narodna občinstva do milih gostov.

V imenu rodoljubnega prebivalstva tukajšnje občine in v imenu narodne čitalnice kostanjevške si usojata podpisana izreči najlepšo zahvalo cenj. članstvu sokolskih društev iz Novega mesta, Krškega in Brežic, in njih starostom, oziroma podstarostom, velečast. gg. dr. Scheguli, dr. Schmiermaulu in K. Humeku, osobito pa dražestnim telodajkinjam ženskega oddelka krškega Sokola in njih načelnici, veleč. gđ. Cicerjevi za njih prihod in sijajen nastop. 2547 Iskrena zahvala bodi veleč. g. Dreniku iz Ljubljane, ki je kot odposlanec sokolske zveze posetil naše mesto in sl. narodnemu občinstvu iz Novega mesta, Brežic, Krškega, Sv. Križa in Sent Jerneja, ki se ni strahilo vremenskih nepriključij pri prijetnosti med nas, d. dejansko pokaže, kako se sveto služi sveti domovini.

V Kostanjevici, 23. julija 1908.
L. Bučar. Dr. Čušar
župan. predsednik Nar. čitalnice.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 25. julija 1908.

Termin		
Pšenica za oktober	za 50 kg K	11.33
Rž za oktober	za 50 kg K	9.53
Koruzna za avgust	za 50 kg K	7.45
za maj 1909	za 50 kg K	7.23
Oves za oktober	za 50 kg K	8.26

Effektiv.
Vzdržljivo.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 206. (Srednji uradni tlak 786.9 mm.)

Julija	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
24.	9. zv.	734.7	21.4	slab jug	skor. obl.
25.	7. zv.	734.8	14.9	sl. vzhod.	jasno
	2. pop.	733.8	27.4	sr. sever	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura 20.2°, norm. 19.9°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Komptoristinjo

zmožno slov. in nemškega jezika, z daljšimi izpričevanji sprejme takoj
Lovro Sebenik v Sp. Šiški. 2584

Podzastopnik se išče.

Distinguirani in reprezentativni gospodje, ki obiskujejo industrije, banke, urade, hotele, sanatorije, pensije, trgovce, zasebnike in lastnike vil ter potujejo po Kranjskem, se takoj proti proviziji iščejo za lukrativno potreščino z žepnim vzorcem. 2575 Ponudbe pod „Lukrativ“ na anoncno ekspedicijo Jos. A. Kleinreich, Gradec, Sackstrasse 4.

Ostanki.

P. n. gg. trgovcem pošiljava bale po 50 metrov raznih kretovnih, batistovih, zefirovih 3-10 metrov dolgih stalobarnih ostankov po K 24.— franko po povzetju.

Taussig & Loukotka

Praga, Vavelské nám. 53.

Komptoristinja

s prakso in spreten
trgov. pomočnik

zmožna obeh deželnih jezikov, se išče za tukajšnje galanterijske trgovine. 2582-2 Več v upravnistvu „Sl. Naroda“.

VILA

s 3 sobami, kuhinjo, poselsko sobo in hladno kletjo, obdana z lepim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo — eno uro od Kranja — se iz proste roke prodaja. 2583.1 Vila stoji v mirnem kraju v neposredni bližini smrečnih in listnatih gozdov. Lepi izleti.

Naslov v uprav. „Sl. Naroda“.

Imam na prodaj ali dam v najem trgovino z mešanim blagom

gostilno

ki se nahajata v kraju Trčec pri Čabru na Hrvaškem tik cerkve ter na zelo živahnem in prometnem mestu. V okrajni se nahaja župnija in štirirazredna ljudska šola na zdravem mestu tik okrajne ceste. Reflektanti naj se blagovoljno obrniti na lastnika Stjepana Ožbelja, trgovca in poselnika v Trčcu. Zato bi bil voljan prodati svoje posestvo ali zamenjati za hišo v mestu. 2579-1

se radi preselitve poceni razprodaja v Žibertovih ulicah št. 135, Spod. Šiška. 2574

Gostilna

na Gorenjskem
se z vse gostilniške oprave odda takoj v najem.

Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2573

Ura z verižico

samo 2 K. 2565 Zaradi nakupa velike množine ur razprodaja šleska razprodajalnica: prekrasno poslošne, 36 ur idočo precizno uro na sidro, z lepo verižico za samo K 2. kakor tudi triletnim pisanim jamstvom. Po povzetju razprodaja Prusko-šleska razprodajalnica A. Gelb, Krakov 43. NB. Za neugajajoče denar nazaj.

Zahvala.

Dne 22. julija 1908, ko je izbruhnil požar v moji hiši poleg pokopališča, je slavno prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani s svojo urnostjo in spretnostjo znova pokazalo, da je kos svojemu plemenitemu namenu. Slavnemu društvu se imam zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja, da se je goreča hiša rešila, kar se je rešiti dalo in da se je tako preprečila večja nesreča. 2581 Z odličnim spoštovanjem Luka Tomšič.

Ceno češko posteljno perle!

5 kg novega skubljenega K 12.—, belega, jako mehkega skubljenega K 18.—, K 24.—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30.—, K 36.—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35. pri Piznu na Češkem. 2173.6

V bliži mesta Slovenji gradec je veliko

kmetsko posestvo na prodaj.

Posestvo obstoji iz stavbišč 17 a 56 m², dobro ohranjena stanovanja in gospodarska poslopja, med temi hlev za najmanj 40 glav goveje živine; njiv in hmeljevih nasadov 4 ha 20 a 26 m², travnikov, sladkorna krmna, 20 ha 22 a 67 m², vrtov 1 ha 9 a 88 m², pašnikov 4 ha 36 a 32 m² in gozdov 34 ha 13 a 80 m², torej v skupini izmeri 64 ha 20 a 39 m².

Lega je ugodna, istotako dovoz, pridelki, posebno mleko, se lahko prodaja. Lastnik ima volilno pravico v okrajni zastop iz skupine veleposesiva, zadeva je torej tudi političnega pomena. — Kupnina znaša 70.000 K, od te se prevzame lahko 12.000 K hranilničnega posojila, ostanek bi se moral plačati deloma takoj, deloma v obrokih. — Kje, pove upravnistvo „Sl. Naroda“. 2578

Ob vsakem vremenu!

HOTEL „ILIRIJA“

v Ljubljani.
Jutri, v nedeljo, 26. julija gostovanje

L. dunajskega ensembela komikov „die lustigen Strekwitzer“.

Dopoldne od 10.—12. ure velik zajtrkovalni

KONCERT

Vstop prost. Vstop prost.

Zvečer

velik KONCERT

s sporedom.

Začetek ob 8. zvečer. Vstop 60 vin.

Za obilen obisk se priporočajo

Bacher & Gärner Marija Novak

ravatelj. hotelirka.

Ob vsakem vremenu! 2576

Napredaj sta dve hiši

Poisve se v hiši na Trnovekem pristanu št. 14 v Ljubljani. 2242-2

Službe želi takoj prenesti trgovski pomočnik

mečane stroke, izurjen spoznavatelj, tudi pri lesni trgovini delujoč. Vprašanja na upravnistvo „Sl. Naroda“. 2518-3

Sprejemem takoj v delo slikarskega pomočnika

in 2468-1
učenec.
ANTON SOKLIČ
slikar in plekar v Kranju.

Uradno dovoljena
še 15 let obstoja
najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 2569

prilaga in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

kakor privatno, trgovinske in gostilniške osebe za Ljubljano in zunan.

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor. Prosi se za natančni naslov.

Glanzine

skrob in lesk

POŠILJA SE FRANKO PROTI POVZETJU

Po Glanzinu je hitro poročeno.

Odlikovane z najvišjo odliko „Grand Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu. V tabličah po 10 h napredaj povsed.

Kompanjon se išče.

Gospod, trgovsko izobražen, z nekaj tisoč krenami kapitala, se išče kot kompanjon za jako dobičkanosno trgovino. Ponudbe z navedbo koliko kapitala bi imel na razpolago, naj se pošljejo pod „Lepa prihodnost“ do 15. avgusta na uprav. „Sl. Naroda“.

Ponudbe z navedbo koliko kapitala bi imel na razpolago, naj se pošljejo pod „Lepa prihodnost“ do 15. avgusta na uprav. „Sl. Naroda“.

Največji promet s kupčijami med Dunajem in provinco. 2570

Anton Mucha

Marica Jelenc

zaročena. 2572

Metlika. Dvor.

2580

A 760/8

10

Oklic.

Vsled odredbe o. kr. okrajne sodnije v Ljubljani z dne 19. julija 1908, št. A 760/8

vrtila se bode v župnišču na Črnučah

dne 27. julija 1908, ob poldesetih dopoldne

javna prostovoljna dražba

v zapuščino samrlega gospoda kupnika Frančiška Mekinec spadajočih

premičnih, hišne oprave, obleke, perila, drv, knjig.

Kupci imajo kupnino takoj v roko sodnega komisarja vplačati in kupljene predmete iz župnišča proč spraviti.

V Ljubljani, dne 23. julija 1908.

I. Plantan

o. kr. notar kot sodni komisar.

Hiša

majhna, z vrtom se kupi ali pa vzame na voljo let v najem, najraje na Gorenjskem.

Ponudbe pod „A. T.“ pošte restav. Podmar.

Proda se dobro ohranjen

Dionboton

voz za štiri osebe.

Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2513.3

Gospodična

izurjena nekoliko v ročnih delih, se sprejme v trgovino. 2546.2

Naslov v uprav. „Sl. Naroda“.

V najem se vzame v kakem prometnem kraju na dekeli dobroideča

gostilna in trgovina.

Ponudbe pod „Samec 30“ na upravnistvo „Sl. Naroda“. 2571

Išče se 2554-1

gostilna

v najem ali na račun.

Ponudbe na uprav. „Sl. Naroda“.

Učenec

za kovaško obrt
14 do 15 let star, se sprejme pri Ivanu Šetini, kovaču v Zgornji Šiški št. 60. 2550.2

Zaradi preureditve prodajalne

prodaja

tvrdka ANT. KRISPER,

Ljubljana, Mestni trg,

po zelo nizkih cenah

več steklenih omar

in

stelaž.

Kupci naj si jih blagovolijo istotam ogledati. 2530-2

Opozorilo.

Ako bi kako zemljišče ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekarnico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi hitro in diskretno radi prodali ali kupili, ako iščete posojila ali soudeležbe obrnite se zaupno na

„Prve zemljiščne uprave“

(Erate Realitäten Verwaltung)

: Dunaj, VIII., Albergasse 30. :

Prve vrste strogo rečno, kulantno, največje in strokovnjaško podjetje.

Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske in v sosednjih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni semkaj. Ako želite njegovega neplačnega obiska zaradi pregledanja in dogovora, nam, prosimo takoj naznanite.

Največji promet s kupčijami med Dunajem in provinco. 2570

Prepeličar

pasme pointer, bel, rjav lisast, približno 1 in pol leta star, se je baje pridružil v Postojci topničarjem. 2539-2

Gospodar ga dobi sedaj pri gospodu Ivanu Rozmanu v Velikih Laščah.

Učenke

za živanje se sprejmejo takoj pri T. Wessel v Wolfvili ulicah št. 1, I. nadstropje. 2538-2

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komadi;

plošče od K 1.50

naprej priporoča

FR. P. ZAJEC, urar

2291 Ljubljana, Štari trg 26. 8

Ure

žepne in stenske prodaja in popravlja najbolje, kakor tudi vsa zlatarska dela hitro in ceno z garancijo

Fran Brovet

urar 2557-1

Čabar, Hrvatsko.

Tvrdba obstoji že 30 let.

Posestvo na Gorenjskem!

Proda se na Gorenjskem posestvo, oddaljeno 7 minut od kolodvora, in sicer enonastopna, z opeko krita hiša z dobro idočo gostilno in prodajalno, zraven je tudi mesarja. V hiši sta 2 sobi za prenočišča in 5 sob pa za letoviščarje. K posestvu spada tudi lepo gospodarsko poslopje.

Vse je v najboljšem stanju.

Naslov pove upravnistvo „Sl. Naroda“. 2553-1

Jutri, v nedeljo, 26. julija

bode

na Koslerjevem vrtu

velik vojaški

KONCERT

Začetek ob polu 5. popoldne Vstop prost.

Cene kakor pri koncertu.

Za obilen obisk se priporoča

restavratorka. 2556

Zaradi opustitve tega predmeta se vsa postavka, kolikor jo je še v zalogi, namreč 2567-1

200 tucatov rjuh

najboljše kakovosti, čiste platne, popolnoma obrobjeno, 150 cm širokosti, 2 m dolgosti prodaja za izredno ceno 2 K 40 h komad. Za neugajajoče se takoj pošlje denar nazaj. Pošilja se po povzetju. Isto blago, 225 cm dolgo, 2 K 90 h komad. Vzeti je najmanj 6 komadov.

Tkalnica Ivana Löwi

Arnaū, Češko.

Prilika za nakup!

Prekrasna

žepna ura

z verižico

samo K 3.50.

30.000 komadov nakupljenih, zato razprodanih prekrasno 36urno (ne-12 urno) Gloria srebrno remontoarko na sidro, švicarsko kolesje z lepo dolbenim okrovjem s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebreno verižico, natančno idočo za samo K 5.00 vno. Dalje ponujam pristno pozlačeno 36 urno remontoarko na sidro, veleprimo švic. ura s pozlač. verižico za 5 K 9.00. 3letno pismonožstvo za vsako uro. Po povzetju razprodaja.

S. KOHANE, Izvoz ur Krakov št. 358.

Nebroj zahvalnih pisem in nešteto ponaroč. Za neugajajoče denar nazaj. 255

Stanovanje

z velike sobe in veliko kuhinjo in stanovanje z 2 sobama, kuhinjo in drugimi pritlikalnimi ter vrtem, se po nizki ceni odda z novembrom; prvo stanovanje tudi z avgustom. Natančno se izve v trgovini M. Kristoflič, Stari trg št. 28 v Ljubljani. 2505 3

Triumph-štedilna ognjišča

sa gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakorani ispoljavi. Ze 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specijaliteti: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Geniki in proračuni na raspolago. (Lahko katarog franko proti doplačani namti. 2241-5)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“ S. Goldschmidt & sin Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Učenc

se sprejme pri Rudolfinu Rusu v Kranju. 2265 33

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Forbach) na Koroškem. se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zaštonj. 30

Seno za konje

tudi sladke seno in deteljo za govedo se dobavlja na vagone. Vprašanja pod „Hon-Export“ Celje, poštni predal 63. 2496 3

Prva kr. tvojica klavirjev

Ljubljana Hilsnerjeva ulica 5 Blizu Gradščina Rudolf A. Warbinek

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samogigralne

za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računsko najceneje. 1706 33

Največja tvojica na jugu Avstrije.

Perje

za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 30

Pred škofovo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“

Ljubljana

Stari trg št. 9

velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.

Trpežno blago. — Cene solidne.

Točna postrežba.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino izkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi ceno v tej stroki izvešban aradnik. Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Izurjen

kovinski strugar

(Eisendreher) se išče. Taki, ki so že delali v predilnicah, imajo prednost. Ponudbe z navedbo starosti in plače pod „kovinski strugar“ na uprav. „Slov. Naroda“.

2549-2

Napredaj je 2348-2

mlekarna

v Dragomlju, to je poslopje in vsa mlekarska oprava za izdelovanje surovega masla. Prodaja se bode vršila v nedeljo, 2. avgusta t. l.

ob štirih popoldne

na Hcu mesta. Natančnejša pojasnila se izvedo pri Janezu Gradu v Dragomlju št. 18, pošta Domžale. Prodalo se bo vse skupaj ali pa poslopje zase in orodje zase. Prednost imajo oni kupci, ki kupijo vse skupaj.

Singerjevi

šivalni stroji

naj se kupujejo samo v naših prodajalnicah, ki se vse spoznajo po tem-le kazalu:

Ne dajte se premotiti z oglasi, ki jim je namen, da bi s tem, da merijo na ime SINGER, spravili v denar stare ali pa stroje drugega izvora, ker naših šivalnih strojev ne dajemo preprodajalcem, ampak jih sami prodajamo običnostvu naravnost. 1314-4

SINGER Co.

delniška družba za šivalne stroje.

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Izdelovatelj vozov

FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih in že rabljenih 23-30

VOZOV.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

5-50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Topllice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Topllice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Topllice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. koledvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, drvarnico, skla, diščem in sušilnico, se odda takoj. Zelo pripravno je za mesarje. 2537-3

Poizve se na Karlovski cesti 4.

Pozor! Proda se po prav ugodni ceni zaradi družinskih razmer

lepo posestvo

Stanovalna hiša (gostilna s trafiko) 7 sob, 3 kleti itd. gospodarsko poslopje ter kovačnica, vsa poslopja v najboljšem trdo zidanem stanju, 12 orolov zemlje, v travnikih, njivah, sadonosnikih, vinogradih in gozdi, pol ure od južnoželezniške postaje Poličane (Poltschach) par korakov od deželnoželezniške postaje, 10 minut od tovarne in žage. Poslopla leže na glavni cesti.

Več pove lastnik Anton Čater, gostilničar, Sp. Lase, pošta Sv. Duh pri Poličanah na Sp. Štajerskem. 2503-3

Od danes, sobota, 25. do petka, 31. julija

se bode predstavljala v

kinematografu „EDISON“

ob navadnih urah in v

„Elite Biograf“

ob polu 9. zvečer slika:

Cesarjev jubilejski

poklonitveni izprevod

na Dunaju.

Živ, naravni posnetek vsega slavnostnega izprevoda in vseh posameznih skupin pred cesarjem in dvorom. 2545-2

Njega Velik. cesar Franc Jožef I. se vidi neprestano.

Edini orig. posnetek nasproti ces. tribune

Najdaljša slika sveta. (Cena 2000 K.)

Največja razločnost. Mirno, čisto, ne migljajoče predstavljanje tega edinega velikankega prizora! Že desetletja ni bilo na vsem svetu videti slavnosti tako prekrasne in razkošne, s tolikim sijajem in tolikimi udeležniki (25.000 oseb, 500.000 tujih gledalcev)!

Ne ilustrovan časopis, ne raglednica, ne fotografija Vam ne more tega tako predočiti, kakor samo kinematografija.

Akoravno je slika ena izmed najdražjih, so ostale, da si jo more vsakdo ogledati,

cene navadne!

Poslajte 1 K

vsak gumasti predmet. Najcenejše in direktno se kupi le na pisarno naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. AUER, zaloga tovarniških gumastih predmetov. Dunaj, IX/5, Nussdorferstrasse 3-10. 836-21

2577 A 276/8. P 122/8

Sklep.

Dovoljuje se

prostovoljna sodna dražba kleparskega orodja.

Pri o. kr. okrajni sodnji v Kamniku se na prošnje dedičev po dne 27. junija 1908 umrlem Antonu Stadlerju

dne 4. avgusta 1908, ob 9. uri dopoldne

prodaja v Kamniku, Velike ulice št. 7 vse kleparske orodje skupaj po javni dražbi.

C. kr. okrajna sodnija v Kamniku, odd. I.

dne 16. julija 1908.

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte

moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec v Ljubljani.

1406-30

Najboljši kozmetički predmeti so:

da mila 80 h, cream po 1 K, za olepšanje polti in telesa.

da ustna voda zobni prašek po 1 K, za gojitve zob in ust.

da lasna voda lasna pena po 1 K, za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so obilnostno varovani, so napredaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschläger, komik

J. Svobode naslednik v Ljubljani.

Mademastke na „Aldo“ navračajte. Kupujte skupno te domače izdelke.

Avg. Agnola

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zroal, šip, kozarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska

namizna posoda

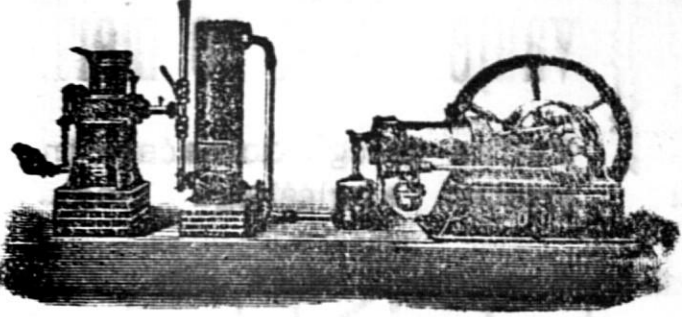
po najnižjih cenah.

Meščanska korporacija v Kamniku naznanja, da bo
v sredo, dne 29. julija ob 10. uri dopoldne
na lesnem skladišču v Stahovci potom javne dražbe prodajala naslednje
vrste les in drva:

570 kom.	smrekovih riževcev, 5—6 m dolgih, v skupni meri 93 m ³ .
119	škarte in slabega različnega blaga.
18	jelševih hlodov 2-14 m ³ .
12	brezovih " 1-14 m ³ .
65	metrov trdega drobiža in klad.
70	mehkega " 2559
40	bukovih drv.

Meščanska korporacija v Kamniku.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.
Specialna tvornica za gorilne motorje.
Originalni motorji „Otto“
v zvezi 9480 42
z napravo za sesalni plin
za kurjenje s svojim promogom, fu-
žinskim ali plinovim koksom, kauma-
sitom ali ogljem.
Gospodarsko najbolj primerna
obratna moč novega časa!
Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin,
benzin, benecol, petrolin, karbonol.

Svetovnoslavni zaradi preproste in solidne sestave.

Oblastveno varovano!

HYGIENICUS

(Pasta za likanje)

senzacionalna iznajdba, ki daje oblačilnemu blagu
izgledanje novega.
Neutrpljivo za namizno, posteljno, teletno
perilo, bele (ne škrobljene) srajce, bluze,
nevestinske opreme, vitraje, zastorje, čipke,
pajčolane itd.
„Hygienicus“ dela perilo konsistentno in iz-
redno voljno kakor žamet, pavolniti blagom
pa daje izgledanje holandskega platna. Vedno
enako velikega učinka za vse tkanine: platnene
pavolnate, volnate ali svilene.
:Razkuževalo je: 2147 11
Dobiva se v vseh specializiranih, kolonialnih,
drogerijskih in podobnih trgovinah.
L. CHIOZZA & COMP., CERVINJAN, PRIMORSKO.
Varstvena znamka.

Narodna knjigarna

v Ljubljani, Jurčičev trg šte. 3
priporoča naslednja dela:

Iv. Cankar: Aleš iz Razora.

Ta povest iz narodnega življenja je ve-
leznimi in spada med najboljše dela
tega pisatelja. Broš. K 1-50, vez. K 2-60;
po pošti 20 v več.

Ivan Lah: Vaška kronika.

Ta knjiga obsega več izvrstnih zgodovinskih
povesti iz slovenske preteklosti in
sicer iz dobe turških vojsk, kmetijskih
vstaj, reformacije in renesance. Broš.
K 1-70, vez. K 2-70, po pošti 20 v več.

Josip Jurčič: Zbrani spisi.

V 11. zvezkih so zbrani najlepši romani
in povesti tega znamenitega pisatelja,
ki se le s svojimi deli slovenskemu
občinstvu tako priljubili, kakor samo malo
drugih avtorjev. I. Deseti brat. 2. Juri
Kozjak. Spomini starega Slovenca
3. Domen. Juri Kobila i. dr. 4. Tihotapec.
Grad Rojnik. Kloštrski žolnir. 5. Hči
mestnega sodnika. Nemški valpet. Sin
kmečkega cesarja i. dr. 6. Sosodov sin.
Moč in pravica i. dr. 7. Lepa Vida. Eraz-
em Tatenbach. 8. Čvet in sad. 9. Doktor
Zober. 10. Rokovnjači i. dr. 11. Tugomer.
Veronika Deseniška i. dr. Vsak zvezek
velja broširan K 1-20, vezan 2 K, po
pošti 20 v več.

Dr. Jos. Vošnjak: Zbrani dra- matični in pripovedni spisi.

II. Doktor Dragan, drama v petih de-
janjih. Broš. 1 K, po pošti 20 vin. več.
III. Lepa Vida, drama v petih dejanjih.
Broš. 1 K, po pošti 20 v več.
Dr. Vošnjak ni samo jako priljubljen
pripovedovalec, marveč tudi eden naj-
boljših slovenskih dramatikov. Njegovi igri
Doktor Dragan in Lepa Vida sta dosegli
na odru največje uspehe. Ves čisti dobiček
je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Dragotin Jesenko - Doksov: Pesmi.

V najlepši moški dobi umrla Jesenko je
bil znamenit pesnik, a bil je pri tem
skromen sloves, ki niso ni delali reklame.
Njegove pesmi, priobčene v raznih listih,
so nabirale občno pozornost. Po njegovi
smrti so bile izdane in je čisti dobiček
namenjen mnogobrojni neprofitni
režiji, ki jo je zupnik Jesenko. Vez.
izred velja 2 K, po pošti 20 v več.

Ljubljanski Zvon.

Tega prvega in najodličnejšega sloven-
skega literarnega časopisa je dobili še
naslednje letnike: 1901, 1903, 19 3, 1904,
1905, 1906 in 1907. Vsak letnik velja
broširan K 9-20.

Fr. Lipič: Strahovalci dveh kron.

Zgodovinski roman iz dobe velikih bojev
med beneško republiko in turškim cesar-
stvom, v katerih so igrali hrvaški in slo-
venski pomorski roparji znamenito vlogo.
2 zvezka. Broš. oba 2 K, po pošti 40 v več.

* * * Koristka.

Roman iz ljubljanskega gledališkega živ-
ljenja v polpreteklem času. Broš. 80 v,
po pošti 20 v več.

H. Kirchsteiger: Pod spo- vednim petatom.

Ta roman iz duhovskega življenja odkriva
skrivnosti iz župnišč in duhovskega stanja
sploh. Pisatelj je bil sam duhovnik. Dva
zvezka. Broš. oba K 4 60, po pošti 40 v več.

Zbirka znamenitih povesti.

I.
Štiri ruske silke.
Cena 60 v, po pošti 70 v.

Ta knjižica obsega štiri svetovnoslavne
povesti, ki so jih spisal Gorkij, Čehov
in Turgenjev.

Novi obrtni red.

Slov. izdaja. 1 K, po pošti 1 K 10 v.

Novi vinski zakon,

ki ga mora imeti nabitga v svojih
prostorih vsak gostilničar, vsak kavarnar,
vsak vinotičar, vsak vinogradnik.
Cena 70 v, po pošti 80 v.

Uzorna pravila

za obrtne srajce.
Cena 50 v, po pošti 60 v.

Uzorna pravila

za pomočnike obrti.
Cena 80 v, po pošti 90 v.

AVGUST REPIC
sodar 39
Ljubljana, Kolovratje ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje prodaja in popravila
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Priporoča se
trgovina
z oblačilnim blagom
HUGO INL
Štritarjeve ulice št. 4.
Velika zaloga
najnovejšega
in
najboljšega
blaga za ženske
in moške obleke.

Vzorec na zahtevanje poštine preste.

**Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneza in lakov.**
— Električni obrat. —
Brata Eberl 1842
Prodajalna in komptoar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriške ulice št. 8.
Ploščarstvo majstrov a. iz. št. 10 a. iz. priv. jaz. želez.
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena slikarja.
Velika izbirla dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga čopičev za slikarje, si-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove podo, karbolinje itd.
Posebno priporočava slav. občinstvu
najnovejšo, najboljšo in neproizvedljivo
sredstvo za likanje sobnih tal pod
imenom „Kaplidel“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za
ves v najino stroko spadajoče delo v
mestu in na deželi kot priznana rešilo
in fino po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejšo sušeno
po najnižji ceni.

Potniki v Ameriko
Najboljše potovanje na ceni in
najboljše potovanje na ceni in
Simona Kmetlika
v Ljubljani Kolovratje ulice 28
Kotovanstvo potovanja po vsej Evropi.

Naznanilo in priporočilo.
Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vjudno naznanjam, da sem
otvoril
gostilno
v popolnoma prenovljenih prostorih
na Glincah šte. 3 (preje J. Traun).
Na razpolago sta tudi dva velika sončnata vrta.
Točil bodem le izborna naravna vina. Postregel bodem vedno z
okusnimi gorkimi in mrzlimi jedmi ob vsakem dnevnem času po naj-
nižjih cenah.
Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča
Franco Babnik
gostilničar.

Samo še do 1. avgusta
60% nižje cene za vse poletne predmete n. pr.: damsko ba-
tistne in svilnate obleke, svetle obleke, piketaste in platnena
krila ter čipkaste in batistaste bluze.
Moške in deške listrove in pralne obleke in lahke obleke
iz poletnega blaga.
„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ
v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Razpis službe.
Podpisano županstvo razpisuje
mesto tajnika
z letno plačo 900 kron.
Prosilec, zmožnim obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi je
prošnje z dokazili usposobljenosti in izpričevali o dosedanjem službovanju
doposlati do 15. avgusta 1908.
Nastop službe 1. oktobra 1908.
Županstvo Radeče
dne 15. julija 1908.

Svarilo!
Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte
pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček
„cikorije“, temveč določeno znamko:
„Franck“
da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo
kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in
podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah,
papirju in z podobnim natisom ponareja.

Henrich Franck & Sino
Zagreb
Varst. znamka. Varst. znamka. Varst. znamka.
d. Kuv. X 4487, 217. H.W.W.

Zastonj
se vsako leto milijoni razmečejo za zdravljenja, pri
čemer gotovo nobeno prazničnih zdravlilnih načinov
kakor kopeli, masaža, mazanje ni ostalo nepoizkušeno,
samo oni zdravlilni način, s katerim so zlasti poslednja
leta dosegli precej velikih uspehov, namreč „električno
zdravljenje“ v največ slučajih v veliko škodo
bolnikov opuščajo in sicer zato, ker največ trpečih
ničesar ne ve, da obstoja tako učinkujoče in pripravno domače zdravljenje.
Da bi srečnosni zdravlilni način med bolniki in trpečimi zlasti med takimi,
ki jih muči nervoznost, nevtrastost, revmatizem, bolečine v
glavi in v križu, žledolome in črvesne bolezni, živčne sla-
bost, ohromelost itd. in sploh s vseh vrst vaskularnih napravlili
znano in pristopno, razpošiljamo na željo in proti vpošiljati z dolajšnjega kupona
zastonj in poštne proste svojo 64 strani obsegajočo s premnogimi
slikami in koristni nasveti opremljeno knjigo
moderna električna terapija
Radi smo pripravljeni vsakemu bolniku dati o tej izborni zdravlilni metodi
brezplačno pojasnilo, in zadostuje, da se pošlje spodnji kupon na našo ordinacijo,
na kar mu nemudoma pošljemo v zaprti kuverti gratis in franco našo
brezplačno knjigo
razprava o moderni elektroterapiji 64 strani obsežno, lepo ilustrovano.
Elektroterapevtska ordinacija
na Dunaju, I., Neuer Markt 14, I. nadstr. 61.
2555
Kupon za brezplačno knjigo. 25./VII. 08
Na
Elektroterapevtske ordinacije
na Dunaju, Neuer Markt 14, I. nadstr. 61.
Prosim, pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne
Elektro-Therapie“ gratis in franco pod zaprti kuverti.
Ime: _____ Naslov: _____

Gostilna

se odda takoj v najem ali na račun. Prostor se odda tudi za kako prodajalno.

Poizve se v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Grdoba!!! Si še zdaj nisi zapomnil, da ne rabim drugega cigaretnega papirja in stročnic kot samo

„Ottoman“?

VI 191-4

Nov vegetabilski crême za prsi.

Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovitev prsi. Razkošen stas. Rabi se samo zunanjo. Zdravniško preizkušeno. Lonček z navodilom stane K 3 — in K 5 —, poština 70 h. Prodaja in razpošilja gospa Käthe Menzel, Dunaj, VII, Mariahilferstrasse 120, II. St. T. 32. Znamke vseh dežela se sprejemajo.

2317-54

Alojzij Pirkovič

adjunkt c. kr. priv. južne železnice

Anica Pirkovič roj. Wiessl

poročena.

2552

Divača

dne 25. julija 1908.

Ljubljana.

Puške

Imenitost od K 20 —, Robertovke od K 30 —, pištole od K 1-50, samokresni od K 5 — naprej. Poprave ceno. Ilustr. cenovnik franko.

2336-4

F. Dušek, Opočno št. 76.

na državni železnici, Češko.

Prva

goriška vinska klet

Ljubljana, Stari trg št. 13.

Da zamoremo ustreči želji p. n. odjemalce nabavili smo osebno še različna vina samo prve vrste, za kojih pristnost se popolnoma jamči, ter zagotavljamo vedno točno in vestno postrežbo.

885-33 Cene vin:

Isabela črna	liter	K 0-56
Furlansko črno	"	" 0-64
Teran istrski črn	"	" 0-72
Releško istrski črn	"	" 0-80
Modra frankinja	"	" 0-88
Gviček najfinjši	"	" 0-88
Burgundec	"	" 0-96
Teran kratki	"	" 1-20
Vipavsko belo	"	" 0-64
Istrsko belo	"	" 0-64
Goriško rumeno	"	" 0-72
Rebula prve vrste	"	" 0-80
Rizling goriški	"	" 1-04
Muskatelec	"	" 1-20
Pelinkovec (Wermouth)	"	" 1-60

Popolna oprema za novorojenčke otroško perilo

v zalogi za vsako starost priložna znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA.

Perilo lastnega izdelka 1870 Ustanovljena 1870.

Oblastveno dovoljena

razprodaja.

Zaradi popolne opustitve trgovine razprodajam vso zalogo blaga, kakor tudi vso prodajalniško opravo za vsako blago primerno ceno.

Nihče naj ne zamudi zares ugodne prilike in naj si hitro nabavi blaga iz moje trgovine.

2563-1

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Najcenejše žičaste pletenine za ograje.

Večkrat sukane v ognju pocinkane žičaste pletenine posebno pripravne za ograditev parkov za divjačino, vinogradov, drevesno itd. za varstvo proti zaloem, za pasje obore, v varnost proti točli, za fazanarije, ptičnike in kletke, najboljše žičevje za igrališča lažnih tenisov, do treh metrov širokosti v zalogi, za Rabičeve stene, Monirjeve gradbe itd. itd. Pletenine se izdelujejo s 13 do 150 mm širokimi petljami in iz različno debele žice, ki se šele po spletenju pocinka v ognju in zatorej ne rjavi, kakor vse iz pocinkane žice napravljene pletenine. Tudi bodočo žico za ograje v ognju pocinkano in različnih debelosti dobavljajo prav ceno

Hutter & Schrantz d. d.

tvornice za sitarsko na Dunaju, Mariahill in klobučevin. blago in v Pragi-Bubna.

Prirodni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.

Dobiva se po vseh večjih trgovinah za železnino.

Specialiteta: patentni mački za sneg iz pocinkane železne pločevine. 1087-13

Klobuke cilindre in čepice v najnovjših fasonah in v veliki izbiri priporoča **IVAN SOKLIČ.** Pod trdnico št. 2. Postaja elek. železnice.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozorjam p. n. trgovce, žganjetoče kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo esenc, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Christi finega jamajskega rumu, pristne slivovke, brinjevca, tropinjevca in pa vseh vrst likerjev.

Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako množino po isti ceni kakor trdke iz nemških krajev ter jamčim za najboljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejem na svoje stroške nazaj.

3675-22

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

Avgust Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci.

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Pozor! nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

1347-15

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

Ignacij Čamernik, kamnosek

v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Največja

zaloga

Elegantne pomladanske novosti:

- Otroške čevlje
- Ameriške čevlje
- Dokolenice (gamaše)
- v največji izbiri.

v izvrstnih kakovostih po zmernih cenah.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

F. Szantner

Šelenburgove ulice 4 * Ljubljana * Šelenburgove ulice 4

Ceniki zastoj in poština prosto. Zunanja naročila točno proti povzetju.